

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ИМОТ ОД СИТЕ РИЗИЦИ

Дел А. Осигурување имоти

1. Осигурување на Имот од ризици наведени под точките 2.1, 2.2, 2.3.

Посебните исклучувања од осигурување како и имотот што не се осигурува од соодветни опасности и ризици коишто се наведени под насловот „Имот што не се опфаќа со осигурување“ се применуваат при осигурување.

Со осигурување е покриен само имотот кој што е наведен во полисата за осигурување, кој е во сопственост на осигуреникот, или кој што му е даден во владение по основ на право на залог или го користи како службеност согласно позитивните прописи и кои ја регулираат проблематиката на право на сопственост и други стварни права.

Имотот на трети лица (имот во сопственост на трета страни) е вклучен во покривие секогаш кога не е осигурен поинаку или е осигурен поинаку недоволно, а осигурителниот интерес е кај осигурената странка. Осигурената вредност е таква сума што одговара на интересот на осигурената странка, но, не повеќе од трошокот за замена или поправка или висината на вредноста за замена

Ако во полисата за осигурување осигуреникот е специфициран со епитети, ќе се применуваат следниве дефиниции, освен ако не е поинаку договорено:

1.1 Објектите се опфаќаат со осигурување со сите сопствени структурни елементи што се изградени над и под нивото на земјата.

Под Објекти се сметаат:

1.1.1 Сите објекти во потесна смисла, односно сите структури кои обезбедуваат заштита на лица и имот во затворени простори, дозволуваат влез и подолг престој, и се цврсто поврзани со земјата и се стабилни преку подолго време

Во оваа дефиниција за објекти спаѓаат на пример и подвижни покривни конструкции и слични градби.

1.1.2 Во продолжение спаѓаат и други градби, како

стреи, кровни покривки, мостови, рамки, столб на лифт или слични градби што структурно треба да се сметаат за делови од објекти во согласност со условите во точка 1.1.1 (2);

силоси, бункери, контејнери за вода и други градби заради нивната структурна поврзаност со објектот согласно на 1.1.1 (2) и се посебно направени во сидови, бетон или друга конструкција на зградата, или без структурна врска со објектот согласно на 1.1.1 (2) направени во сидови или бетон;

Оџаци, дури и одвоени, кога се изградени од бетон или цигли;

Канали, ровови или отвори за цевководи кабли и друга инсталација, подземни пролази доколку овие конструкции се наоѓаат надвор од осигурените објекти и се од бетонска конструкција или од цигла

Градежни школки / карабини, се објекти кои одговараат на градби наведени во точка 1.1.1, штом се завршени.

1.1.3 Огради од секаков вид.

1.1.4 Градежната вредност на еден објект ги вклучува вредностите на сите градежни елементи од кои е изграден објектот и кои што го обезбедуваат квалитетот на истиот.

Тука спаѓаат:

опрема за громобранска заштита за објектот: цврсто врзани/залепени прегради и собни поделби, исто така и други цврсто врзани/залепени вградени единици, освен ако не се остраниливи и вградени во мебел/дрво наместени подни и сидни облоги, плочки; цврсто инсталирана светилки и други сидни инсталации; скапила, и скапи, неподвижно—поврзани во објектот, дури и ако се поставени од надворешната страна на објектот, јарбол за знаме цврсто и неподвижно врзан со објектот, порти, управувани електромеханички и / или загреани со електрична енергија (исто така шипки во оградите) со нивните работни и / или грејни елементи;

ролетни на прозорецот помеѓу стаклото и на надворешноста на прозорците, вклучувајќи електромеханички оперативни елементи, доколку е применливо; цврсто монтирани спуштени/дополнителни плафони, плафонски облоги, јами, подни канали за инсталација, пролази и окна/дупки за инсталации и слично ако се наоѓаат внатре во објектот или се во директна структурна врска со објектот и се направени од бетон или цигли, печки направени од тули за производство на цигли, земјени/глинени производи, порцелан, и слично како и изсидани шахти од цигли, доколку се дел од градбата на објектот

1.2 Машини и опрема

1.2.1 Со ова осигурување се опфаќа целата опрема на осигуреното место, што се наоѓа во надземни и подземни простории лоцирани во осигурените објекти и служат за операции/работа

Тука спаѓаат:

машини, опрема, системи и инсталации за производство, трансформација, пренос, складирање и потрошувачка на енергија во сите облици.

Тука исто така, спаѓаат:

инсталации за греење, вентилација, клима уреди, за сушење и објекти за согорување; технички печки; плински и електрични инсталации вклучувајќи соодветни уреди за мерење / читање, како и светлосни инсталации;

машини, опрема, постројки и инсталации за генерирање, трансформација, транспортирање, чување на податоци, информации и новости од секаков вид;

Објекти, постројки, уреди и инсталации за мерење, контрола, прикажување, регулирање и контрола на производи/продукти, услови за работа и работење од секаков вид;

машини, постројки, објекти и инсталации за транспорт на лица, материјали, стоки и предмети од секаков вид, исто така системи за издувни гасови и водоводни инсталации, вклучувајќи ги сите

инсталации за водоснабдување и отстранување на вода, вклучително и поврзани уреди за мерење / читање , прибор, филтрирање и помошни уреди;

возила од секаков вид, со сопствен погон, работни машини и приколки, освен возила кои подлежат на регистрација; противпожарни возила, исто така освен возила кои подлежат на регистрација;

постројки, објекти, контејнери за складирање на сировини, залихи и стоки од било кој вид ; исто така, пакети за повторна употреба, палети, контејнери и опрема за складиште на стока на високи полица во складишта

работни машини од секаков вид, вклучувајќи ги елементите на погонот и сите помошни уреди;

силоси, бункери, резервоари со вода и други резервоари, оџаци, чадник –окна/отвори, додека служат за производство и не се наоѓаат како-објекти;

расклопливи прегради;

санитарна опрема, како инсталации за тоалети и за мијалници;

оперативни алати како што се катализатори;

разладни кули, дури и ако се направени од цигли или од бетон;

рачни машини и уреди од секаков вид;

алати и сите други видови на опрема за производство коишто се користат рачно или со машини, сè доколку овие алати и опрема не се сметаат за опрема за репродукција;

канцелариска опрема од секаков вид, списанија и книги, работна облека и опрема за работа од кој било вид;

уреди и опрема на заеднички простории, сместувачки капацитети и простории за гости, како и кујни, кафетерии, библиотеки и слично;

противпожарни апарати, опрема за спречување на пожари, безбедност при работа, медицинска и спортска опрема;

обележја на трговски друштва и системи за огласување, средства за рекламирање и за декорирање;

оперативна опрема која не е во функција или се чува како резерва; резервни делови и предмети сè уште не инсталирани, наменети за нови објекти од сите типови наведени подолу, исто така, и резервни делови за возила.

1.2.2 Машински основи (Дел А + Б)

Доколку од ова осигурување на се исклучат темелите на машините, тогаш се покриваат и базите кои припаѓаат на една машина која претрпела штета што ја предизвикал осигуреникот ризик, иако не се дошло до оштетување или до уништување на самата база, но таа не може во целост или делумно да се искористи за да се поправи или за да се замени машината поради технички причини

1.2.3. Надворешни содржини, инфраструктура на земјиште

Надворешните содржини и инфраструктурата на земјиште се смета дека се опфатени во сумата за осигурување на производствени објекти;

Под надворешните содржини се подразбира било какво планирање на надворешниот простор со дрвја, грмушки (затворена плантажа на билки) од било која врста, леи цвеќиња, патеки, игралишта и слично.

Под инфраструктурата на земјиште се подразбира било која институционален и материјален објект за јавна/социјална грижа и економски развој (на пример снабдување со вода и ел. енергија и слично)

1.3. Стока и залихи

Тука спаѓаат сите стоки и залихи лоцирани во осигурените простории, во рамките на објектите, и на отворено, сировини, производи во преработка, полуготови и готови, набавени елементи, тргувани стоки од кој било вид, рециклирачки отпад, рекламни материјали и флаери, оперативни и помошни материјали од каков било вид, растворувачи, мазиви, материјали за греење и согорување, технички гасови, градежни материјали, прехранбени производи и стимуланти, не се рециклирачки материјали за пакување од кој било вид, како и скапоцени метали и скапоцени камења за производствени цели.

1.4. Друг имот што може да се прими во осигурување

1.4.1. Регистрирани возила, пловни возила и воздушни летала лиценцирани од страна властите.

1.4.2. Носачи на податоци од сите видови, вклучувајќи ги податоците што се на нив, како на пр. сметководствени книги, датотеки, планови, магнетска меморија, микрофилмови и сл.

1.4.3. Крупен алат

Тука спаѓаат сите предмети што служат за операција, а коишто одговараат на следнава дефиниција:

1.4.3.1 Алатите за репродукција вклучуваат, модел, дизајн, или други информации за еден одреден производ, и

1.4.3.2 овој облик (дизајн, испис, други информации) се пренесува на производот, а во случај на каква било измена или истекување на производот, алатот за репродукција не е повеќе употреблив или мора барем да се измени.

Ова вклучува на пример: модли за лиење, мрежни карти и шаблони за печатење на текстил, обрасци од секаков вид, калапи за лиење, калапи со вбризување и формирање на печат, исечоци, матрици, матрици, клишеа, плочи за печатење и валци за печатење и слично.

1.4.4. Пари и парични средства/монетарен имот

Тука спаѓаат: пари и парични средства од секаков вид, штедни книшки со/без идентификација, акции со објавени цени од берза и други акции.

Доколку не се договори нешто противречно, со ова осигурување се покриваат настанати штети само доколку парите и паричните средства/монетарниот имот, штедните книшки, акциите, документите, накитот, златото и платината, скапоцените камења, скапоцените метали и

природните бисери како и колекциите на парички и на марки се чуваат заклучени во соодветни услови.

Во текот на периодот што е потребен за изготвување и исплата на плати и надоместоци, осигурителното покритие ќе важи за штети што настанале надвор од договорените спремништа.

1.4.5. Лични работи на вработените лица

Тука не спаѓаат пари и парични средства, накит, возила и појукнината што се наоѓа во местата за живеење.

2. Осигурени ризици

2.1. Пожар (покритие „FLEXA“)

- 2.1.1. Пожар: Пожар се подразбира оган појавен надвор од определеното огниште или оган што го напуштил ова место и е способен понатаму да се развива со сопствена сила.
- 2.1.2. Удар на гром: Удар на гром се подразбира директна последица од електрицитет или од топлина на громот при удар врз осигурениот предмет.
- 2.1.3. Експлозија: Експлозија се подразбира ненадејно појавување на сила како резултат на ширење на гасови или на пареа.

Експлозија на садови под притисок (казани, бојлери, цевки) се покрива со осигурување само тогаш кога сидовите на садот се во толкава мерка искинати што се јавува моментално изедначување на внатрешниот и на надворешниот притисок.

За експлозија се смета и тоа кога во самиот сад ќе настане експлозија како резултат на хемиска реакција при што сидовите на садот не се испукани.

- 2.1.4. Паѓање на воздушно летало: Под паѓање на воздушно летало се подразбира паѓање или удар на воздушно летало или на делови од летало или на товар од леталото.

Со ова осигурување се покриваат штети на имотот предизвикани од опасностите дадени во ставовите од 2.1.1. до 2.1.4. како и штети :

настанати со непосредно влијание на осигурените ризици (штетен настан);

појавени како неизбежна последица од настанувањето на штетниот настан;

предизвикани поради извршување на активности од типот гаснење, демолирање или расчистување , во случај на настанување на штетен настан;

настанати поради необјасниво исчезнување на осигурениот имот при настанување на штетен настан.

Со осигурување не се опфатени:

- 1. Штети предизвикани врз осигурениот имот коишто настанале поради изложеност на осигурениот имот на пожар, топлина или чад во текот на производниот процес.
- 2. Оштетување на осигурениот имот поради паѓање или фрлање во огниште.
- 3. Штети предизвикани од осмадување или опрлување.
- 4. Штети на електрична опрема предизвикани од дејство на електрична струја (на пр. зголемување на јачината на електричната струја, поголема волтажа, грешки во изолацијата, краток спој, заземјување, снемјување на струја, грешка во мерните, регулаторните и безбедносните уреди,

електричен лак, преоптоварување). Овие ризици не се осигурени иако како последица на нив може да дојде до појава на светлина, топлина или на експлозија.

5. Штети на електрична опрема поради дејство на струјата од гром или од преднапон како последица на удар на гром или на атмосферско празнење (посреден удар на гром).
6. Штети на машини предизвикани од експлозија во просторот за внатрешно согорување (цилиндар на моторот)..
7. Штети од експлозија на бомби, мини, молотови коктели и на слични направи, без оглед на тоа како дошло до нивно активирање
8. Штети настанати поради подпритисок (имплозија).
9. Штети настанати како резултат на посредно или непосредно влијание на Земјотрес или други невообичаени природни појави:

Применливо за точките од 1 до 8: доколку вака настаните штети предизвикаат пожар или експлозија, тогаш предизвиканата штета е покриена со ова осигурување.

Применливо на точките 2., 3., 4., 6., 7. и 8.: Со ова осигурување се опфатени и наведените штети само доколку настанале како неизбежна последица на осигурените ризици од оваа секција.

Проширување на осигурителното покритие – во случај на согласност меѓу договорните страни и и истото се наведе во полисата на осигурување:

Посреден удар на гром

Под посреден (индиректен) удар на гром се подразбира создавање на поголема волтажа или индукција што ја предизвикува удар на гром во електрична опрема и електрична инсталација. Со проширување на осигурителното покритие под став 2.1.2. (удар на гром) се опфаќаат штети со посебно утврдени лимити на одговорност (осигурување на прв ризик) и франшиза по ставка. Со осигурување не се покриени штети на системи и уреди со електронска меморија како и сметачки системи и уреди или системи и уреди за контрола коишто настанале поради внатрешно или надворешно абеење на материјалот или поради лошо одржување, како штети предизвикани од висок напон што се создал како резултат на индукција поради промените во електричната мрежа или други атмосферски празнења.

Експлозија предизвикана од експлозиви

Со ова осигурување се покриваат штети од експлозија предизвикани од експлозивни направи како што е наведено под точка 2.1.3.

Излевање на вжарено течна растопена маса

Во рамките на проширеното покритие под точка 1.1.1 се покриваат штети на осигурен предмет што би настанале поради неочекувано и неизбежно излевање на вжарена течна растопена маса надвор од нивните спремништа или одводи при што пожар не е предизвикан.

Штетата што при тоа ќе настане на спремништето (уредот за топење) и во одводните цевки ќе се исплати односно надомести, освен штетата што настанала внатре во спремништето и штетата на самото место на излевање. Осигурувачот нема да ја исплати штетата на самата растопена маса.

На осигуреникот му се применува договорената франшиза по ставка.

Со ова осигурување не се покриваат трошоците за греење, загревање, за калење или слични трошоци.

Жичара и седишница; оштетување на кабел од удар на гром

Од опасноста удар на гром се покриени штети на кабел само ако оштетувањето на кабелот од удар на гром е толку големо што кабелот не може повеќе да се користи од аспект на работа во комерцијални

цели. Сите оштетувања на кабелот што настануваат со текот на времето, поради постојано празнење на атмосферскиот електрицитет се сметаат за штети настанати од работењето и истите се исклучени од осигурување.

Пожар во системите за сушење и во други системи за греење

Штета настаната од пожар во системите за ладење и во други системи за греење и нивната опрема се осигурува иако пожарот започнал внатре во самите системи.

Системи за фумигација

Комората за фумигација (комора за дезинсекција, гасна комора, апарат за дезинсекција) заедно со опремата се осигурени од ризикот пожар настанат во текот на работењето на системот.

Изградбата на комората за фумигација мора да биде во согласност со законската регулатива и да се постави на таков начин што предметите врз коишто ќе се врши дезинсекција нема да се запалат од оганот дури и ако паднат.

Радиоактивни изотопи

Со ова осигурување се покриени штети на осигурен имот поради радиоактивна контаминација настанати како последица од осигурен случај на осигурена локација предизвикано од страна на радиоактивни изотопи.

Исклучување на дополнителни ризици во случај на оштетување

Следниве опасности или групи на опасности (2.2 - 2.3) се измени и дополнувања на условите за осигурување од пожар и се сметаат како законски независни и одделни договори коишто можат посебно да се откажат во случај на настанување на штета, без при тоа да се влијае врз покритието на ризиците наведени во Условите за осигурување од пожар и/или врз останатите услови што се опфатени со осигурителното покритие.

Осигурувачот како и осигуреникот имаат право да го откажат осигурувањето во случај на штета.

Договорот може да се откаже најдоцна еден месец по постигнувањето на согласноста околу износ на обештетувањето што треба да се плати. Осигурувачот треба да се придржува до отказниот период од еден месец. Осигуреникот може да го откажи осигурувањето најдоцна до пред истек на осигурителната година.

2.2. Наведени ризици

2.2.1. Граѓански немири (манифестации и демонстрации), намерни штети и штрајк

Двете договорни страни имаат право да ја откажат оваа група на опасности во секое време и тоа по писмен пат. Во тој случај, прекинува осигурителното покритие една недела по приемот на писменото известување за откажување на овие ризици.

Граѓански немири

Со ова осигурување се покриваат штети поради насилни дејствија коишто се директно поврзани со граѓанските немири.

Под граѓански немири се подразбира ситуација во која еден дел од населението (толпа народ), при што е важна бројната состојба, започнува да се движи на начин на кој го вознемирува јавниот ред и мир и дејствува насилно кон граѓаните или кон имотот.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила, стакло на празни објекти (освен ако штетата ја предизвикал пожар или експлозија како директна последица на граѓански немири).

Намерни штети

За намерно предизвикано се смета секое намерно оштетување или уништување на осигурен имот.

Не се осигурени:

Штети настанати поради кражба, разбојништво и вандализам поврзано со провална кражба и разбојништво – со исклучок на штети на осигурени објекти коишто не се опфатени со покритието под став 1.2.10.

штети кои ги причинил самиот осигуреник, или неговите вработени, или надворешни вработени соработници, или жители или подстанари во осигурените објекти (згради).

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во транспорт, лиценцирани моторни возила

Штрајк

Под „штрајк“ се подразбира планиран прекин на работа и штрајкот го спроведува една пропорционално поголема група на вработени лица коишто треба да постигнат една одредена цел.

Со ова осигурување се покриваат штети поради активности и дејствија на штрајкувачите

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила, стакло на празни објекти, личен имот на вработените лица.

2.2.2. Удар на возило, чад, суперсоничен удар

Удар на возилото: Секое оштетување или уништување на осигурен имот поради непосреден удар на шински, моторни пловни објекти или на патнички возила се смета за штета од удар на возило.

Не се осигуруваат штети

предизвикани од возило коешто го управувало осигурено лице, жител или подстанар во осигурениот објект или вработено лице кај осигуреникот; потоа, штети на улици, патишта и мостови.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила.

Чад: Секое уништување или оштетување на осигурен имот поради непосредно влијание на чад што ненадејно и несоодветно (неправилно) се шири од печки, грејни тела, шпорети (уреди за готвење), сушари и постројки за сушење или други системи за греење коишто се наоѓаат на осигурената локација се сметаат за штети поради чад.

Не се осигурува штета,

што настанува поради постојано влијание на чад.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила.

Супер соничен бум: Се осигуруваат штети поради **суперсоничен звук** доколку некое воздушно летало го пробие звучниот ѕид пришто брановите што се ослободуваат директно влијаат врз осигурениот имот.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила.

2.2.3. Истекување од автоматска прскалка за вода

Штети поради активирање на автоматскиот систем на прскалки за вода што настануваат со случајно испуштање на вода или на течности на база на вода од автоматска прскалка за вода или од системите за гаснење пожар со пена коишто се наоѓаат на осигурената локација се нарекуваат штети од **истекување од автоматска прскалка за вода**.

Системот на автоматска прскалка за вода/противпожарен апарат на пена ги вклучува следниве елементи: референтна точка на вода, снабдување со вода, вентили на аларм, цевоводна мрежа на автоматската прскалка за вода и главите на прскалката заедно со соодветната инсталација и опрема којашто се користи единствено како опрема на автоматските прскалки за вода при нивната работа.

Со осигурување се покриени штети на автоматските системи на прскалки за вода коишто се одобрени од страна на локалните власти и коишто редовно се проверуваат од страна на овластена институција.

Не се осигуруваат следниве штети:

Настанати на самите противпожарни апарати;
Настанати при проверка на притисокот и спроведувањето на проверки, инспекција и одржување;
Настанати како последица од реконструкција или поправки на објекти или на противпожарниот систем;
Поради трулеж, гнилеж или габи.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила,

2.2.4. Излевање на вода од цевки

Под штети од излевање на вода од цевки се подразбира непосредно влијание на вода што случајно се излеала од водоводни цевки, инсталации или прудружна опрема и уреди.

Воедно, се осигуруваат и штети што

настанале како неизбежна последица на оваа штета,
или поради непознато исчезнување при настанување на осигурен случај.

Осигурувањето на објекти ги вклучува, исто така, и следниве штети:

штети поради смрзнување настанати на водоводните цевки, инсталации или придружна опрема и уреди,

од кршење (како резултат на корозија) и прскање на водоводни цевки,

како и штети што настанале надвор од осигурениот објект, штети поради смрзнување или кршење на доводните и одводните цевки доколку овие водоводни цевки го снабдуваат со вода осигурениот објект и се наоѓаат на осигуреното место во должина до 10 метри.

Со осигурување се покриени следниве трошоци:

трошоци за растопување,

за пребарување, односно трошоците направени за утврдување на местото на настанување на штетата,

вклучувајќи ја притоа причинетата штета; потоа трошоци за отстранување на затнатоста во водоводните и одводните цевки во самиот објект и надвор од објектот на осигуреното место.

Не се осигуруваат дури ни како неизбежна последица на оштетувањето, следниве штети:

Штети што настанале пред почетокот на осигурителното покритие, иако тие штети единствено можат да се воочат после отпочнувањето на осигурувањето;

штети на инсталација или придружната опрема и уреди;

штети на системи што единствено се користат за истекување на атмосферските врнежи;

штети поради излевање на вода од автоматски системи за прскање на вода;

штети поради истекување на вода од базени за пливаче;

штети на стока што се складира во простор под ниво на земја, а не се чува подигната најмалку 12см од подот;

штети поради немање на вода, губење на кирија или други посредно настанати штети;

штети поради подигнување на нивото на водата, поради вода од атмосферски врнежи или повратен притисок што тие го создаваат;

штети поради трулеж, гнилеж или габи;

штети поради пожар, удар од гром, експлозија или паѓање на воздушно летало;

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила.

2.2.5. Луња, град

Луња: Под луња се смета движење на воздух со брзината повеќе од 60 километри на час на осигуреното место. За поединечни случаи, утврдувањето на брзината на ветерот ќе се докаже со податоци од законски одобрен институт кој има надлежност за вклучената осигурена локација

Град: Под град се подразбираат врнежи што се поврзани со временски услови а се во облик на зрнца од мраз.

Со ова осигурување се покриваат штети настанати поради луња или град.

Ова покритие ги опфаќа исто така и штетите што ги предизвикале паднати предмети врз осигурениот имот поради луњата.

Со ова покритие не се опфаќаат следниве штети:

Објекти што се во процес на изградба заедно со предметите внатре, сè додека не се изгради кровот или во потполност не се зацврсти, или сè додека не се направат отворите и не се монтираат сите врати и прозорци.

Подвижен имот кој се наоѓа надвор од зградите (согласно на А.1.1.1 + 1.1.2) или оперативни простории, строго и конструктивно врзани со зградите или со земјиште (согласно со А 1.2.1) се смета дека се вклучени во осигурителното покритие се додека тие се наменети и погодни да бидат оставени надвор од зградите,

колиби, дрвени куќички, шупи, куќи што не се затворени од сите страни, како и предметите и стварите во нив.

Настрешници, платформи, заграден простор, стакленици,

Ако штетите се настанати поради лоша состојба во која се наоѓа објектот или поради недоволно одржување, или поради разлабавување на делови и/или не фиксираност на делови при промена на функционалноста или употребата на објектот

2.2.6 Тежина на снег, лизгање на карпи, одрон, слегнување на земјиште

Тежина на снег - За **тежина на снег** се смета влијанието на директната сила на насобрана маса од снег или мраз врз осигурениот имот по природен пат.

Одрон - За одрон се смета природно настанато отпуштање и откинување на камена маса и паѓање врз осигуреното место.

Слегнување на земјиште - Природно настанато надолно движење на земјината почва или камења слизнувајќи се по стрмина што се наоѓа под површината на земјата се смета за слегнување на земјиште.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила.

2.2.7. Поплава, високи води

Поплава е акумулирање на огромно количество на вода на земјата на осигурените простории што се создало поради многу силни дождови така што се надминал капацитетот на канализациониот систем или пак водата не може да истече.

Високи води значи зголемување на водостојот на стагнирана вода ли вода што тече значително над вообичаеното ниво поради многу силни врнежи од дожд, топење на снег или поради олуја.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила,

Со ова осигурување не се покриваат штети на:

Имот што се наоѓа на локации на кои настанале штети од сличен настан во последните десет години (ретроспективно од датумот на настанување на штетниот настан), - за таа цел, на барање на осигурувачот се доставува потврда од надлежниот орган, освен доколку не се склучи посебен договор за осигурување за тој имот на таа локација.

За сличен настан се смета максимално ниво на вода достигнато на осигурената локација, измерено во сантиметри.

2.2.8. Земјотрес

Под земјотрес се смета природно придвижување на земјата што го предизвикуваат геофизички процеси во внатрешноста на земјата.

Со ова осигурување се обештетуваат штети или оштетувања на осигурениот имот што настанале заради

непосредно влијание на земјотресот,

поради пожар или експлозија како докажано неизбежна последица на ваков еден настан,

поради удирање на делови од згради или објекти врз осигурениот имот заради сеизмички шокови.

Се смета дека настанал земјотрес, доколку осигуреникот може да докаже дека

Природното придвижување на земјата ги оштетило зградите коишто биле во добра состојба или објектите коишто имаат иста издржливост и отпор а се наоѓаат во близина на осигуреното место,

или

Овие оштетувања можел да ги предизвика само земјотрес поради добрите состојба во која се наоѓа осигурениот имот.

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила.

2.2.9. Кршење стакло

Кршење стакло се смета прскање и распарчување на осигурено стакло.

Со ова покритие не се опфаќаат штети предизвикани од ФЛЕХА ризици во согласност со 2.1 и останатите наведени ризици согласно на 2.2.1 преку 2.2.8 и 2.2.10.

Имот што не се осигурува:

Внатрешни стакла, поединечни стакла чија големина надминува 9м².

2.2.10. Провална кражба вклучувајќи вандализам и разбојништво

Провална кражба се смета кога престапникот насилно ќе влезе во осигурениот имот притоа

разбивајќи ги или кршејќи ги вратите, прозорците или други делови од објектот;

или отстранувајќи ги препреките за влез преку отварање на отвори што не се наменети за влегување;

провалувајќи во заклучен осигурен имот крадејќи имот оттаму или крадејќи од заклучена соба во осигурениот имот;

со прикрадување во осигурена зграда каде електронска брава постои на соодветна противпожарна врата и нема знаци и траги од кршење на заклучената влезна врата. Покриеност важи само ако можат да се најдат траги од пробивање и провална кражба во осигурената зграда;

отварајќи го местото на осигурување со алат или со лажни клучеви (лажни клучеви се оние што се направени незаконски);

отварајќи го местото на осигурување со вистински клучеви до кои престапникот дошол провалувајќи во објект или во простории коишто не се осигурените простории или крадејќи ги клучевите. Под разбојништво се подразбира одземање или присилено изнудување на предавање на предмети спроведувајќи насилство или заплашувајќи го лицето дека ќе се изврши насилство;

провалувајќи во заклучени соби на некој од претходно опишаните начини во коишто имало присуство на луѓе.

Се осигурува штета од провална кражба на заклучена кутија

доколку прекршителот провали во осигурените простории и ја отвори кутијата кршејќи ја или користејќи алати или лажен клуч;

доколку прекршителот ја отвори кутијата со вистинскиот клуч којшто го прибавил провалувајќи ја шифрата на слична безбедносна кутија;

доколку прекршителот ја скрши заклучената кутија за да ја отвори или ја отвори користејќи алат или лажен клуч во присуство на луѓе.

Вандализам (намерно предизвикани штети на имот)

Со ова осигурување се покриваат штети коишто настанале во осигурените простории поради вандалско однесување (намерно предизвикани штети на имот) откако престапникот провалил во осигурените простории на начин што е опишан како провална кражба.

Не се осигурени следниве штети

Штети што не се осигуруваат иако настанале како неизбежна последица на штетниот настан којшто се случил, се следниве штети:

кражба или исчезнување и снемјување на имот без притоа да се случи провална кражба на начин како што е опишан;

штета поради одземање на стока или на пари (готовина) од автомат за продажба користејќи лажни ковани пари, ковани пари со погрешна вредност, кривотворени картички и сл.

штети што намерно ги починило осигуреното лице или лицата коишто живеат во исто домаќинство со осигуреникот;

штети што намерно ги починиле лица што се вработени кај осигуреникот и имаат пристап до осигуреното место, освен ако провалната кражба не е извршена во време кога се заклучени осигурените простории и кога за да се провали во просториите не се користел вистинскиот клуч ниту дупликат клуч направен од вистинскиот клуч;

штети настанати поради пожар, експлозија или излевање на вода од водоводни цевки.

Меѓутоа, се осигуруваат штети што се предизвикани со користење на материјал за минирање при извршувањето на провалната кражба;

Имот што не се осигурува:

Монтажни работи; монтажна опрема, градежни работи, привремени градби, градежна опрема, стока во превоз, лиценцирани моторни возила,

автомати за продажба, банкомати кадешто се врши размена на валути или обични банкомати за вадење пари вклучувајќи го она што во нив се наоѓа,

лични ствари лоцирани надвор од зградите (согласно на А 1.1.1 + 1.1.2)

- 2.2.10.1. Доколку посебно се договори, се покриваат следниве штети: Ако провалникот успеал да дојде до вистинските клучеви провалувајќи во простории коишто не се осигурените простории или при грабеж на клучевите со кои ја отворил кутијата.

Доколку посебно се договори, во покрите, може да се опфатат следниве штети:

- 2.2.10.2 Разбојништво во осигурена локација

Штети настанати од ризикот разбојништво (освен ако разбојништвото се извршило во текот на вршење на превоз) се покриваат до висината на осигурениот лимит ако се исполнети следниве услови:

Кражбата мора да се случи во осигурените простории (место на настанот);

Примена на сила или застрашување за примена на сила упатено кон осигуреното лице, вработени лица или кон други лица коишто се присутни на местото на настанот;

Имотот што ќе го одземе престапникот или ќе присили да му се даде истиот, мора да се наоѓа на местото на настанот во времето кога е извршено кривичното дело;

Доколку нема друго осигурување, се покриваат, исто така, и материјалните штети (вклучувајќи ги трошоците потребни за да се исчисти местото и сл.) коишто настанале на местото на настанот или коишто ги претрпеле ограбените лица до висината на осигурениот лимит.

Осигурувањето може да се склучи на основ на „прв ризик“.

- 2.2.10.3. Разбојништво во текот на вршење на превоз

Осигурувањето на имот надвор од осигурените простории согласно на делот „А“, точка 4.2 не се применува.

Со осигурување се опфаќаат штети поради разбојништво извршено во текот на вршење на превоз, со вредност до сумата на договорениот лимит, доколку се исполнат следниве услови:

Разбојништвото мора се случило при патување низ Република Македонија; постои дополнително осигурително покрите за гранично осигурување при премин во други земји, доколку местото на прием и на предавање на стоката во транспорт е на територија на Македонија и ако скршувањето од сообраќајната рута преминувајќи на граничен премин ќе овозможи побрзо да се превезе стоката;

Примената на сила или застрашувањето за примена на сила мора да било упатено кон осигуреното лице или кон разнесувачите или кон придружните лица коишто се одговорни за текот на превозот.

Со осигурување се опфаќаат штети од разбојништво доколку:

Овластените разнесувачи или придружбата си ја вршат својата должност помагајќи му на повреденото лице, освен ако сето тоа е неразумно бидејќи постои закана по живот или по здавјето на самите нив или ако постои значително загрозување на некои други интереси;

Се оневозможи дејствувањето на овластените разнесувачи или придружба поради физичка незгода;

Настане штета на возилото поради пожар, удар на гром или од експлозија, така што стоката се оштети или се уништи;

Договорот за осигурување започнува да важи од датумот на прием на стоката и завршува на денот на предавање на стоката.

Лицата над 18 години можат да добијат овластување да вршат улога на разнесувачи или на придружба. Не се примаат лица со психички или физички пореметувања.

Со осигурување не се опфаќаат штети што ќе настанат поради измама на разнесувачите како и штети предизвикани од небрежност на овластените разнесувачи или придружба.

Во рамките на вредноста на осигурениот лимит се осигуруваат материјалните штети што ќе ги претрпат ограбените лица.

Осигурувањето може да се склучи на основ на „прв ризик“.

Штети што се опфаќаат со осигурување под 2.2.

Со ова осигурување се опфаќаат штети на имот коишто настанале согласно на условите во точките од 2.2.1. до 2.2.10., во случај да нема посебни одредби за исклучување

поради тоа што осигурениот ризик предизвикал директна штета на осигурениот имот на осигуреното место (штетен настан) и воедно, покрај одредбите во точка 2.2.10., штети на составните делови на објектот настанувајќи поради извршена провална кражба или обид за тоа;

како неизбежна последица на штетниот настан;

Поради исчезнување во случај на штетен настан (со исклучок на точка 2.2.1. — намерни штети — и точка 2.2.10. кога станува збор за услови на провална кражба и разбојништво).

Штети што не се опфаќаат со осигурување под 2.2.

Со ова осигурување не се опфаќаат штети на имот коишто настанале согласно на условите во точките од 2.2.1. до 2.2.10. коишто се посебно исклучени во соодветните опасности:

Имот што не се опфаќаат со осигурување под 2.2

Градежна школка/карабина, надземни далноводи

2.3 Ненаведени опасности („сите ризици“)

2.3.1. Ненаведени ризици: Штети на осигурен имот коишто настанале поради директен, ненадеен или непредвиден настан се смета дека се предизвикани од ненаведени опасности (ризици).

Во ниту еден случај не се опфаќаат со осигурување следниве опасности (ризици):

ризици што можат да се осигураат според условите дадени во точките од 2.1.1. до 2.1.4. и од 2.2.1. до 2.2.10.

ризици или штети што се исклучени од осигурување во точките 2.1 и 2.2.

ризичи или штети што не се опфатени со осигурување според условите во точките 2.2.5 и 2.2.8 поради многу мала јачина.

2.3.2. Обем на покритие

Покритието се однесува на штети на имот

- 2.3.2.1. што се предизвикани со непосредно влијание на осигурениот ризик врз осигурениот имот на осигуреното место (штетен настан);
- 2.3.2.2. што се предизвикани со исчезнување на осигурениот имот во текот на случување на штетниот настан.

2.3.3. Со ова осигурување не се опфатени следниве штети:

- 2.3.3.1. што настанале со злоупотреба, проневера, измама, уценување или едноставно со крадење (крадење од рафтови во продавница)
- 2.3.3.2. што единствено се утврдиле како загуба по извршена контрола на инвентар, доколку постои разлика во пописот и фактичката состојба или ако постојат други неидентификувани тети;
- 2.3.3.3. што се предизвикани од снежна лавина, дејство на воздушен притисок на снажната лавина, од порој со кал, слегнување на земјиште;
- 2.3.3.4. на подвижен имот што се наоѓа надвор од зградите (согласно на А 1.1.1 + 1.1.2)
 - 2.3.3.4.1. поради временски или други природни влијанија или природни неприлики;
 - 2.3.3.4.2. поради кражба.
- 2.3.3.5. настанати поради заплена, незаконско присвојување, или оштетување на имот по налог на државата;
- 2.3.3.6. поради обработка или извршување на работи од секаков вид врз предмети коишто се предмет на непосредна обработка; овде дури спаѓаат и следниве работи, како на пр. одржување, поправки, измени, преуредување, градежни и монтажни активности;
- 2.3.3.7. оштетувања на објекти, делови од објекти вклучувајќи додатни градби во дворови, на улици, или на тротоари преку тонеење, кинење, собирање или ширеење;
- 2.3.3.8. поради контаминација (на пр. труеење, исчадување, таложење и слично);
- 2.3.3.9. поради инфекција, расипување, распаѓање, животни, растенија, габи или микроорганизми од секаков вид;
- 2.3.3.10 поради промени во температурата на воздухот, суша или влага;
- 2.3.3.11 поради губење на тежина, на материјал, на боја, промена на вкус, боја, структура или на изглед на осигурениот предмет;
- 2.3.3.12 поради постојана изложеност или влијанија на хемиски, термички, механички, електрични или електромагнетни реакции, поради стареење, абење или поради корозија, оксидација, зајргување, ерозија таложење од секаков вид.

Применливо на точките од 2.3.3.6. до 2.3.3.11. со осигурување се покрива оваа штета доколку настане како неизбежна последица на осигурен штетен настан согласно на условите под точка 2.3.1.

2.3.4. Штети што се исклучени од осигурување

Со ова осигурување не се опфаќаат штетите коишто настанале

- 2.3.4.1. поради неснабдување со вода, гас, електрична струја или со други форми на енергија или гориво;
- 2.3.4.2. поради неработење или незадоволителна работа на клима уредите, системите за ладење и греење како и на мерните, безбедносните и контролните системи и системот за регулација;
- 2.3.4.3. поради неработење на системите за електронско процесирање на податоците;
- 2.3.4.4. поради грешки во работењето, неспособност или невнимание;
- 2.3.4.5. поради грешки во конструкцијата, пресметката, леенењето, материјалите и во производството;
- 2.3.4.6. поради недостаток на вода во парните котли и во уредите
- 2.3.4.7. поради имплозија или поради други влијанија од подпритисок;
- 2.3.4.8. на техничка опрема вклучително и системите за електронско процесирање на податоците коишто настанале поради несвојствени и споредни механички настани;

2.3.5. Имот што не се осигурува:

Градежни школки/карабини, Монтажни работи, монтажна опрема, градежни работи, времени градби, градежна опрема, стока во транзит, лиценцирани моторни возила, стакла од секаков вид;

Моторни пловни објекти, моторни воздушни летала, -самоодни работни машини;

посеви и животни;

земја, вода, темели, патишта, улици, тунели, мостови, железници, брани, докови, внатрешни пристаништа, кејови, цевоводи, фонтани, базени, канали, депонии за отпад, бушотини, кабли, ископувања, товарење; надземни далноводи;

пари и парична вредност штедни книшки, хартии од вредност, предмети со историска вредност или уметнички дела;

медиуми за складирање на податоци од секаков вид заедно со програмите и документите/фајловите, ресурси за репродукција, документи, модели, прототипи и слично;

автомати за продажба коишто работат со уфрлување на парички, банкомати кадешто се врши размена на валути или обични банкомати за вадење пари АТМ вклучувајќи го она што во нив се наоѓа.

3. Покритие на трошоци

- 3.1. Со ова осигурување се надоместуваат трошоците за преземени мерки, дури и ако се неуспешни што кога ќе настане штетен настан, осигуреникот може да ги смета за потребни за да се спречат или за да се намалат штетите.

Надоместокот за овие трошоци заедно со надоместокот за осигурениот имот е ограничен на висината на сумата на осигурување; сепак, овој лимит нема да важи доколку осигуреникот ги презел мерките по налог на осигурувачот.

3.2. Доколку се договори и наведе во полисата, тогаш се покриваат следниве трошоци:

- 3.2.1. Трошоци за гаснење на пожар, т.е. трошоците за гаснење на пожар ги вклучуваат посебните средства за гаснење пожар и отстранување на тие посебни средства, со исклучок на трошоците што се опишани во точка 3.2.2.
- 3.2.2. Трошоци за селење и заштита, т.е. трошоци за поместување на осигурениот имот затоа што има потреба за тоа, потоа за замена или за заштита на други предмети. Потоа, се надоместуваат трошоци за итно застаклување и особено трошоците за демонирање и повторно монтирање на машини и опрема како и трошоците за уривање или за повторно поставување на делови од објектот поради провалување во објектот.
- 3.2.3. Уривање и отстранување на рушевини/смет, т.е. трошоци за извршување на активности на осигуреното место доколку се однесуваат на осигурениот имот, и за потребното уривање на деловите што останале како последица од настанатата штета, како и за отстранување на рушевините и сметот и за селектирањето на остатоците и отпадот. Не се вклучени трошоците за отстранување како што се опишани во точка 3.1.4.
- 3.2.4. Во трошоци за отстранување спаѓаат трошоците за испитување, за отстранување, за прочистување и за остранување на осигурениот имот што е оштетен.

Трошоците за отстранување на земјиште ги опфаќаат трошоците за испитување, прочистување и за отстранување:

Трошоците треба да настанат поради

оштетување на осигурениот имот од осигурен ризик што се наведува во условите за осигурување

на осигуреното место

и/или на земјиштето што се наоѓа на осигурената локација.

Со осигурување се покриваат трошоците за отстранување применувајќи го само најисплатливиот метод од сите други опции коишто ги дозволува законот.

Не се покриваат трошоците за отстранување што ќе настанат поради загадување на водата или на воздухот.

Кога ќе се измеша осигурен и не осигурен имот ќе се надоместат само трошоците за расчистување на осигурениот имот.

Доколку се пресметаат трошоци за расчистување на земјиште или на осигурен имот коишто биле загадени пред да настанал осигурениот настан (наследени проблеми), тогаш ќе се надоместат оние трошоци што го надминуваат потребниот износ за да се отстранат/елиминираат наследените проблеми без при тоа да се разгледува дали овој износ секако ќе се потрошел или не без да настанел самиот осигурен настан.

Во случај на загадено земјиште, се применува следново:

Се надоместуваат трошоците за потребното повторно полнење на ископаната јама со земја. Во секој случај, надоместокот за овие трошоци за повторно полнење со земја и трошоците за отстранување на загадената земја ќе се намалат за договорената франшиза по точка.

Трошоци за испитување се трошоците што ќе настанат поради потребата од ангажирање на службено лице или стручно лице за извршување на испитувањето било на

опасен отпад/проблематични материјали,

на материјали што подлежат на законска обврска за предавање согласно на законските регулативи во врска со користење на животински мрши (мртви животни),

доколку ги има во загаденото земјиште и како треба со нив да се постапува и/или да се отстранат.

Опасните отпадоци и проблематичните материјали треба да бидат третирани во смисла на Законот за управување со отпад (ЗУО), изменет со датумот на настанување на штетата.

Загадено земјиште е земјиште коешто треба систематски да се испита, да се обезбеди и/или со него треба да се постапува на соодветен начин бидејќи во земјата има други материи (со исклучок на радиоактивните материи.) врз основа на Законот за управување со отпад (ЗУО) изменет или Законот за вода, изменет и дополнет

Трошоци за постапување се трошоци за мерките што треба да се преземат за да се искористат, да се елиминираат или да се овозможи соодветно отпремување на опасниот отпад/проблематичните материи, за предметите што во однос на Законот за управување со отпад изменет со датумот на настанување на штетата. подлежат на законско предавање согласно на законските регулативи во врска со користење на мрши од животни и/или контаминирано земјиште.

Трошоците за привремено складирање за период од најмногу шест месеци се надоместуваат до осигурениот лимит, под претпоставка дека за ова привремено сместување осигурувачот веднаш се известил.

Трошоци за истовар се самите трошоци плус јавната давачка/данок што треба да се плати за истоварот.

3.2.5. Радиоактивни изотопи, трошоци за расчистување на оштетениот имот вклучувајќи и загадено земјиште

Со ова осигурување се надоместуваат трошоците за расчистување на оштетениот имот, за уривање и за издвојување на осигурениот имот како и за постапките околу загаденото земјиште во смисол на трошоци за отстранување на тоа земјиште а што настанало како резултат на штетниот настан што се случил на осигуреното место во согласност со клаузулата „Радиоактивни изотопи“, доколку овие мерки службено се наложени.

Доколку така се договори, трошоците околу постапувањето со загадено радиоактивно земјиште исто така ќе се покријат во рамките на трошоци за отстранување на загадено земјиште согласно на условите во точка 3.1.4.

3.2.6. Дополнителни трошоци заради законски барања

Трошоците што произлегуваат со осигурената штета, а кои заради законски барања, ќе ја надминат вредноста на трошоците за замена на објектите и/или на комерцијалната опрема во нивната првобитна состојба се сметаат за дополнителни трошоци.

Со ова осигурување не се покриваат дополнителните трошоци што ќе се направат заради законски барања, а коишто се однесуваат на оние делови од осигурениот имот коишто не се погодени и оштетени од настанувањето на штетата.

Осигурувачот ќе ги надомести овие дополнителни трошоци до висината на договорената сума на осигурување со претпоставка дека погодените системи остануваат непроменети.

Во случај на подосигурување на објекти и машини, овие трошоци пропорционално ќе се намалат.

3.2.7. Дополнителни трошоци поради зголемување на цените

Зголемувањето на дополнителните трошоци заради зголемување на цените во периодот помеѓу осигурениот настан и заменувањето или реконструирањето на оштетениот осигурен имот ќе се надоместат до висината на договорената сума на осигурување.

Ако осигуреникот не започне веднаш со заменувањето или со реконструкцијата на оштетениот имот, тогаш дополнителните трошоци ќе се надоместат само до оној износ кој би бил кога со овие активности веднаш би се почнало.

Не се надоместуваат дополнителни трошоци што ќе настанат поради неочекувани настани, службени рестрикции врз реконструкцијата или врз работењето или поради недостаток на капитал.

Во случај на подосигурување за делот од имот што е оштетен, а за кој имот со осигурувањето се опфатени дополнителни трошоци заради зголемување на цените при што цените пораснале, тогаш овие трошоци пропорционално ќе се намалат.

3.2.8. Трошоци за замена на брави во осигурените простории

Потребните трошоци за замена на бравите во осигурените простории се опфаќаат со осигурување до сумата на договорениот лимит, доколку клучот се зајави/загуби во текот на провалната кражба или разбојништвото/грабежот.

3.3. Со осигурување не се опфатени:

3.3.1. Трошоци поради здравствени проблеми што настанале при исполнувањето на должноста за спасување.

3.3.2. Трошоци за услугите на пожарникарски служби коишто се јавни претпријатија или работат по налог на органите на власта и за услуги на други одговорни служби.

4. Територијални ограничувања

4.1. Со осигурување се опфаќаат **подвижните предмети** во осигурените простории а коишто се наведени во полисата. Ако овие предмети се поместат од ова место, тогаш осигурителното покритие се одложува. Доколку преместувањето се врши постојано тогаш истекува осигурителното покритие за овие предмети од осигурениот имот.

4.2. **Осигурување на имот надвор од осигурените простории**

Со осигурување се покрива осигурениот имот како и осигурените трошоци во висина до 10% од сумата на осигурување за оваа ставка на осигурување, дури и кога имотот се наоѓа надвор од осигурените простории како и за време на транспортот (сепак, да се види „Дел А“, точка 1.2.10.3), кога осигурените предмети се изложуваат на изложби и на саеми во Европа (географско ограничување). Сепак, штетите на имот поради олуја и град надвор од зградите/објектите (согласно на А.1.1.1+1.1.2) се сметаат за исклучени.

Ова проширено осигурување не се однесува на покритие провална кражба.

4.3. Новостекнатите локации

Новостекнатите локации во границите на земјата автоматски се осигуруваат од штети до висина на договорениот лимит од моментот кога осигуреникот се стекнал со осигурениот интерес, без за тоа да се бара посебно известување.

На датумот на обнова на осигурувањето, на осигурувачот треба да му се достави ажуриран список на осигурени локации и да се извести за сите измени во осигурителната полиса. На датумот на обнова ќе се направи пресметка на премија или повторна пресметка во согласност со клаузулата за корекција на вредноста – покритие на инвестиција.

5. Обврски на осигуреникот пред да настане штета

Обврските на осигуреникот што тука се наведуваат се договорени барања за безбедност. Доколку осигуреникот ги прекрши овие безбедносни мерки од крајна небрежност или намерно, тогаш во случај на настанување на штета нема да се исплати обештетување во согласност со законските регулативи.

Осигуреникот треба да се придржува до законските и службените барања за безбедност кои што се применливи на локацијата каде настанала штетата како и до следниве услови за безбедност што се дел од договорот. Понатаму, осигурениот имот треба да се одржува во соодветна состојба за поправка.

Отстапувања од законски и службени барања

Отстапувањата од законски и службени барања коишто се потврдени од одговорни органи на власта не ја намалуваат должноста на осигурувачот да исплати штета. Осигурувачот треба веднаш да се извести за сите отстапувања.

5.1. Активности чие извршување може да биде ризик за настанување на пожар

Меѓу активностите што претставуваат ризик од пожар (и/или работа во која се користи оган) согласно на безбедносните регулативи, спаѓаат следниве активности:

- заварување и сечење (автогено заварување, електрично, пиротехнички материјал „термит“);
- брусење и мелење со сепарирање (особено кај брусилците со кабел);
- лемење;
- пламенофрлач (топење, обрабување со лим, пакување со најлонска амбалажа, битумен и сл.).

Настанувањето на посебен ризик од пожар го предизвикуваат следниве активности:

- користење на отворен оган;
- користење на високи температури или зголемување на температурата;
- создавање или распрскување на искри коишто можат да предизвикаат запалување;
- капење на стопен или вжарен метал;
- силно загреани парчиња за работа, особено метални парчиња што зрачат топлина.

Посебни ризици:

Искри што летаат претставуваат ризик од пожар за околината во радиус од најмалку 10 метри!

Посебен ризик од пожар постои при работа со оган на градежни локации и на околниот простор.

При извршување на активностите што претставуваат ризик од пожар во контејнери и во цевки при користење на запалливи течности, постои ризик од експлозија дури, а особено, ако се празни, и во нив сè уште има испарување од запалливи течности!

Слично на ова, ризик од експлозија исто така постои при извршување на активности што претставуваат ризик од пожар блиску до прашина или прав од запалливи тврди материјали, дури и од метали!

Од овие причини, кога се вршат активности што претставуваат ризик од пожар надвор од работните простори што се посебно наменети и опремени за тоа, тогаш секогаш треба да се придржуваме до следниве безбедносни мерки:

Секој вид на активност што претставува ризик од пожар мора да се извршува со јасно дадено одобрување директно од раководните лица. Овие пак имаат обврска дека без разлика на тоа кој ја извршува активността, вработени лица или лица од надвор, активността треба да ја надгледува одговорно вработено лице во фирмата кое е подготвено за таа задача, а без исклучот треба да се почитуваат законските и службените барања за безбедност како и следниве услови.

Секогаш треба да се избегнува вршење на секаков вид на активност што претставува ризик од пожар, во близина на лесно запалливи цврсти материји и запалливи течности. Деловите на коишто треба да се работи треба да се однесат во работниот простор што е наменет и посебно опремен за таква работа.

Пред да се изврши каква било активност што претставува ризик од пожар, потребно е да се направи соодветно барање за извршување на активности коешто треба да се потпише од раководниот кадар на фирмата или од членот на службените лица коишто се задолжени за безбедност и од лицето коешто ќе ја врши работата со оган.

Активностите што претставуваат ризик од пожар мора да ги врши доверлив кадар којшто е обучен за оваа работа и лица коишто се сосема запознаени со пропратните опасности. Во врска со квалификациите, на пр. техничари за заварување кои имаат квалификации согласно законска регулатива

Лицето што врши надзор треба да го извести персоналот за градбата на објектот и за запалливите материјали во соседните соби или во блиската околина, и треба да обезбеди соодветни и задоволителни мерки на претпазливост за гаснење на пожар.

Подвижниот и запаллив имот, складираните запалливи цврсти материјали и течности како и прашина и отпад пред да се отпочне со работа, не треба да бидат во просторот каде што се работи и во загрозените области во близина.

Фиксните запалливи делови треба сигурно да се заштитат од оган, искри и мали топли или вжарени делови со незапалливи покривки, вода, влажни ткаенини или песок пред да се започне со работа.

Пред да се отпочне со работа отворите во таваните и во сидовите, окната, отворите за цевки и кабли, процепи и пукнатини треба да се запечатат со противпожарен материјал од соседните соби. Загрозените области во близина треба постојано да се надгледуваат во смисол на појавување на какви било знаци дека започнал пожар или дека се зачадиле некои делови (на пр. поради спроведување на топлина, распрснати искри и сл.).

Запалливите покривки, оплати, изолацијата и слично треба да се отстранат од загрозената зона пред да се отпочне со работа.

Резервоарите, цевките и каналите за запалливи цврсти материјали, течности или гасови треба да се испразнат, да се исчистат и, доколку е можно, за се наполнат со вода пред да се започне со работа.

Водата за гаснење пожар и другата соодветна опрема за гаснење пожар треба да се чува во приправна состојба и во задоволителни количини во работното место и во секоја друга загрошена област.

Пред да се започне со работа, опремата што треба да се користи ќе треба да се провери дали е исправна за работа. Кога привремено се остава настрана запален апарат за заварување, за сечење, за лемење и пламенофрлач, тогаш постојано и со особена внимателност треба да се надгледува отворениот оган.

Откако ќе се заврши со активностите што претставуваат ризик од пожар, треба со целосно внимание и постојано да се надгледуваат и да се проверуваат работните простори и загрошените области во близина во врска со пожар, чад, или мирис од оган – дури и неколку часови откако се завршила работата. Со особено внимание треба да се разгледуваат оние области до кои тешко се пристапува или можат тешко да се видат. Откако ќе се изгасне дури и најмалиот оган или очадено место, треба да се преземе голема грижа и како мерка на претпазливост, треба да се извести најблиската противпожарна служба дури и при најмал знак за постоење на оган, чад или мирис на чад.

Доколку не се обезбеди доволно заштита од пожар, никакви активности што претставуваат ризик од пожар не смеат да се вршат.

5.2. Структурни решенија за заштита од пожар, противпожарна опрема

Архитектонските мерки за формирање на противпожарни прегради, како што се градежни елементи отпорни на оган, противпожарни заптивки, облоги и сл., не можат ниту да се отстранат ниту да им се намали нивната ефикасност. Во соодветни временски интервали треба да се проверува функционирањето на архитектонските мерки за формирање на противпожарни прегради како и друга противпожарна опрема.

Треба да се преземат потреби мерки против мрзнење на автоматските системи за распрскување на вода и на противпожарните системи со пена.

5.3. Електростатски празнења

Треба да се овозможи правилно заземјување или да се преземат други ефикасни мерки за да се отргнат електростатските празнења од машините и опремата коишто при нивната употреба создаваат статичен електрицитет.

5.4. Печки и системи за греење

Работењето со овие системи треба да им се препушти на одредени луѓе од доверба коишто имаат познавање за системите како и за законските и службените регулативи што се применуваат.

Запалливите предмети, запалливите цврсти материјали и течности не треба да се чуваат блиску до печки, оџаци, камини, спојни делови или отвори за чистење на оџак.

5.5. Први и подалечни противпожарни објекти

Треба да се придржувате до условите на локалните регулативи или до техничките напатствија за противпожарна заштита.

5.6. Извршување на работа од страна на надворешни лица

Кога работата ја извршуваат надворешни лица треба да се обезбеди тие лица да ги почитуваат регулативите за безбедност. Вработени лица во фирмата во коишто се има доверба и коишто ја познаваат работата што треба да се направи треба да вршат потребни проверки.

5.7. Домаќинско одржување, инспекциски обиколки, затварање на постројка

Со вистинско домаќинско одржување на постројката треба да се намали веројатноста од настанување и големината на штетата колку што е тоа можно.

По завршување на работата треба да се направи инспекциска обиколка низ целата постројка од страна на доверливо и одговорно лице. Ова лице треба да провери не само дали се работело согласно на редот и одржувањето туку и дали се почитувале одредбите за безбедност.

Дренажниот систем на осигуреното место треба да биде слободен, а вентилите за затварање треба да се инсталираат во собите каде што постои ризик од истекување на течност.

Затварањето на една постројка, дури и само еден дел од постројката и тековното некористење на еден објект претставува зголемен ризик и за тоа мора да се извести осигурувачот.

5.8. Складирање

Сè додека не се донесат построги безбедносни регулативи за посебно договорени услови, ќе важат следниве услови за секаков вид складишта.

Доколку не се применуваат построги мерки (на пр. регулативи за автоматски распркувачи на вода) површината на еден затворен складиштен простор не треба да биде поголема од 200м². Помеѓу складишните простори, треба да постои доволно растојание што во случај на пожар, ќе им овозможи на пожарникарите да пристапат од секоја страна. Овие пролази помеѓу блоковите мора секогаш да се слободни за минување.

Материјалите од класа на опасност на залихи 2 и 3 според соодветните локални регулативи од законот и надлежните органи изменети и дополнети мора да се чуваат во посебни простори во магацинот што ќе бидат поединечни противпожарни оддели.

Не се дозволува користење на посебни грејни печки во магацините и во просторите кадешто се врши складирање.

Техничката опрема во складишните простории, на пр. местата за утовар на камиони со вилушкари, системи за најлонско пакување и сл., треба така да се постави што при неправилно ракување или при погрешно функционирање на оваа опрема може да се спречи ширењето на настанот (оган, експлозија), како на пример, одржување на безбедно растојание, користење на противпожарни плочи и друго.

Стоката и залихите што се чуваат во подрумски простории (под земја) треба да се постават најмалку 12 см над подот со цел да се избегне какво било оштетување поради влага што може да се рашири.

5.9. Технички напатствија – превентивни мерки за противпожарна заштита

Покрај овие услови, се применуваат и сите усвоени законски и подзаконски акти кои се однесуваат на превентивни мерки на противпожарна заштита..

5.10. Дополнителни безбедносни регулативи за истекување од автоматски распрскувачи на вода од точка 2.2.3. и на вода од цевки под точка 2.2.4.

Осигуреникот има обврска да ги чува во исправна состојба осигурените предмети, особено водоводните цевки, уредите и опремата за поврзување.

Доколку сите вработени го напуштат објектот за период подолг од 72 часа, тогаш сите водоводни цевки ќе треба да се затворат и да се преземат соодветни мерки да не дојде до замрзнување. Повремените, ад хок посети на објектот не се обврзувачки.

Доводните цевки за вода до безбедносната опрема (на пр. системите за автоматско распрскување на вода, пунктовите за вода за пожарникари) не смеат да се затвораат туку треба да се преземат соодветни мерки за да не дојде до мрзнење.

5.11. Дополнителни безбедносни регулативи за олуја/град под точка 2.2.5.

Осигуреникот треба да се грижи околу одржувањето на осигурениот имот, особено на покривот.

5.12. Дополнителни безбедносни регулативи за провална кражба под точка 2.2.10.

Осигуреникот е обрзан, дури и ако осигурените простории ги напуштат сите вработени само за краток временски период,

секогаш правилно да ги заклучи вратите, прозорците и другите отвори на осигурените простории;

потоа, правилно да ги заклучи сите сефови и складишни места;

во целост да ги примени сите договорени безбедносни мерки.

Осигурително покритие се дава за ѕидни сефови само ако сефот е опкружен со ѕид од сите страни, освен на предната страна, со бетонски слој со дебелина од 100 мм со класа на квалитет Б 400

Регистарските каси треба да се оставаат незаклучени и отворени после работното време.

Ако осигурениот имот се наоѓа во објект што постојано се користи, тогаш објектот не смее да биде празен повеќе од вкупно 40 дена во текот на една година.

6. Обврска на осигуреникот во случај на штетен настан

6.1. Обврска на осигуреникот да ја намали штетата

Колку што е тоа можно, осигуреникот треба да го заштити, обезбеди или да го обнови осигурениот имот во случај на директна закана за настанување на штета или на веќе настаната штета.

Во тој смисол, треба да се побараат и да се почитуваат инструкциите на осигурувачот.

При настанување на штета од губење на штедни книшки и акции, веднаш треба да се направи прекин на исплатите и колку што е можно поскоро, треба да се отпочне постапката за нивно правно поништување.

6.2. Обврска на осигуреникот да ја пријави штетата

Секоја штета треба веднаш да се пријави кај осигурувачот. Во случај на штета поради намерно предизвикани штети и поради удар на возило, како и поради ненадејно исчезнување на осигурениот имот (како на пример при провална кражба), за тоа треба да се известат безбедносните служби. При пријавувањето на овие служби, од особена важност е да се споменат сите предмети што недостасуваат.

6.3. Обврска на осигуреникот за испитување на штетата

Колку што е тоа можно, на осигурувачот треба да му се овозможи извид во врска со причините и со обемот на штетата и во врска со неговата обврска за исплата на надоместок.

Осигуреникот треба да ја поддржува соработката при спроведувањето на извидот на штетата и треба да достави на увид секаква документација што ќе ја побара осигурувачот. Осигуреникот ги сноси настанатите трошоци.

Во случај на оштетување на објектот, на негово барање, на осигурувачот треба да му се достави оверен извадок од катастарот после датумот на денот на настанување на штетата. Осигуреникот ги сноси настанатите трошоци.

Состојбата што ја предизвикала штетата не смее да се променува без согласност на осигурувачот сè додека не се извиди и испита штетата, освен ако таквата промена не послужи за да се намали штетата или пак се искористи за потребите од јавен интерес.

6.4. Поддршка во случај на регрес

Осигурената страна ќе го поддржи осигурувачот во врска со било каков регрес и чекорите поврзани со тоа, особено да ги стави на располагање по барање, сите неопходни информации и документација.

6.5. Исклучок на обврска на осигурувачот

Доколку осигуреното лице прекрши некоја од горенаведените обврски, осигурителот не е должен да обезбеди осигурително покритие во согласност со соодветната законска регулатива

7. Осигурени вредности

7.1. Посебни услови за осигурени вредности

7.1.1. За осигурена вредност на **објект**, може да се договори следново:

7.1.1.1. Новонабавна вредност

Новонабавна вредност на еден објект е трошокот за изградба на нов објект вклучувајќи ги трошоците за изработка на идеен проект и план по цени што се нормални за тој реон.

7.1.1.2. Реална вистинска вредност

Реална вистинска вредност на еден објект се добива кога од новонабавната вредност ќе се извади износот за амортизација врз основа на староста на објектот и истрошеноста на објектот.

7.1.1.3. Пазарна вредност

Пазарната вредност на еден објект е продажната цена што може да се постигне не земајќи ја предвид вредноста на земјиштето.

7.1.2. За осигурена вредност на **машини и опрема**, како и останат подвижен имот може да се договараат следниве вредности:

7.1.2.1. Новонабавна вредност

Новонабавна вредност е трошокот за производство на нови предмети од ист тип и со ист квалитет;

7.1.2.2. Реална вистинска вредност

Реална вистинска вредност се добива кога од новонабавната вредност ќе се извади износот за амортизација врз основа на староста на предметот и истрошеноста на предметот;

7.1.2.3. Пазарна вредност

Пазарната вредност е продажната цена што може да се постигне за тој предмет.

7.1.2.4. Покритие за вложувања во објекти и/или машини и опрема

Вложувањата на осигуреникот во осигурениот имот во текот на осигурителната година, како и поправките, недоволната проценка и објектите, техничката и комерцијалната опрема на компанијата коишто ненамерно и случајно не се вклучени во сумата на осигурување, исто така се сметаат дека се покриени со осигурување и ослободени од премија до 10% од сумата на осигурување по ставка или од договорениот лимит по позиција, кој износ е помал.

7.1.2.5. Индексација на Сумата на осигурување на објекти и/или на машини и опрема

Сумата на осигурување на осигурениот објект и на машините и опремата процентуално се зголемува или намалува еднаш годишно на на главниот датумот од премијата на обнова на осигурувањето и тој процент одговара на промените на градежните цени или на цените за набавка коишто се случиле од последната корекција на вредноста (индекс).

За истиот процент ќе се зголеми или ќе се намали премијата

Со цел да се утврди процентот на индексација, се користат објавени индекси од Завод за статистика и релевантни државни институции:

Процентот на измени се утврдува врз основа на следнава формула:

$$P = \frac{100 \times IA - 1}{Io}$$

P = процент на измени

Io = индекс во време на најскоро направената исправка на вредност (изворен индекс)

IA = индекс во време на нова исправка на вредност (сегашен индекс).

Најново добиените индекси што се објавени пред главниот датум на доспевање на премијата се користат соодветно; токму затоа се користат оние индекси што се употребувале три месеци пред главниот датум на доспевање на премијата.

Одредбите во врска со подосигурување што се дел од Општите услови за осигурување се применуваат во случај на штета само до оној степен до кој што на датумот на договарање на клаузулата за корекција за вредност, осигурениот износ и соодветната основица за пресметка на премијата, не соодветствуваат на реалната вредност на осигурениот имот, или

ако осигурениот износ и/или основицата за пресметка на премијата што се промениле после датумот на кој е договорена клаузула за индексација кога тоа го побарал осигуреникот, не соодветствуваа на реалната вредност на осигурениот имот или пак зголемувањето на вредноста поради направени измени во осигурениот имот (доградби на објектот, ново купување и сл.), не е земено во предвид преку соодветното зголемување на осигурениот износ и/или основица за пресметување на премија.

Доколку еден ист имот (интерес) се обезбеди со повеќе осигурувања (дополнително осигурување), тогаш откажувањето од приговор по основ на подосигурување се однесува само за оној дел од штетата колку што осигурениот износ во време на договарање на оваа клаузула за индексација се однесува спрема осигурената вредност во тоа време.

За разлика од Општите услови за осигурување имоти, осигурениот износ што се наведува во полисата за осигурување го претставува лимитот за обештетување за предметот што се осигурува а што е оштетен, ако се земе предвид процентот за којшто се променил индексот во периодот до датумот на настанување на штетата.

Овој договор (клаузула за индексација) може секоја година да го раскине секоја од договорните страни со претходно писмено изместување испратено со препорачана пошта до другата страна и тоа три месеци пред главниот датум на доспевање на плаќање на премијата за осигурување, без оглед на тоа што останатите договорени одредби во договорот за осигурување продолжуваат да важат.

7.1.3. Трошоци за поправка или за замена на предмети од ист вид и квалитет се смета за осигурена вредност на **стока и залихи**.

Во случај продажната цена за стока и за залихи да е пониска од трошокот за поправка или за замена, тогаш продажната цена ќе се смета за осигурена вредност.

За стока што се произведува од осигуреникот

Кога станува збор за договорените одредби што се применуваат во врска со стоката што ја произведува осигуреникот, тогаш новонабавната вредност за целосно или делумно произведена стока од страна на осигуреникот што е спремна за испорака, а што е веќе продадена врз основа на цврст договор, но стоката сè уште не му е предадена на купувачот, треба да значи дека е доверената продажна цена намалена за каков било трошок што не е сè уште направен, бидејќи стоката не била испорачана, сè додека купувачот немал намера да одбие да ја преземе стоката по настанувањето на осигурениот случај.

Ако за стока од одредена категорија не може да се докаже дека истата веќе била одвоена и спремна за испорака при настанувањето на осигурениот штетен настан, ниту каде била чувана стоката, тогаш штетата што ги опфатила сите производи од оваа категорија ќе се прераспреди на продадената стока како и на непродадената по основ на про рата во сооднос

во којшто вкупната вредност на стоката од оваа категорија што е продадена се однесува спрема онаа стока што не била продадена.

Иако, и покрај настанатата штета, осигуреникот му ја испорача стоката на клиентот во согласност со налогот за набавка и по договорената цена, тогаш новонабавната вредност на произведената стока од страна на осигуреикот и врз основа на гореизнесеното за она што се смета дека е продадено, треба да биде трошокот за замена што го направил осигуреникот или би била пазарната цена во случај да треба да се набави оваа стока. Во двата случаи, пресметката треба да се направи на денот кога настанала штетата, но вредноста не треба да биде помала од продажната цена, во согласност со став 1.

За стоката за која има докази дека е порачана и дека е спремна за испорака се смета дека има иста вредност со онаа стока што била продадена со цврст налог за набавка.

За стока што се набавува од трети лица:

Штом осигуреникот може да докаже дека за оштетената стока што е продадена со цврст налог за набавка не може ниту да понуди замена со ист квалитет од залиха што не е оштетена, ниту може да најде иста замена на самиот пазар, тогаш под новонабавната вредност за оштетената стока што е продадена со цврст налог за набавка би се сметала договорената продажна цена намалена за трошокот што не е настанат бидејќи стоката не била испорачана, сè додека купувачот немал намера да одбие да ја преземе стоката без да има настанато осигурен случај.

Датум на стапување во сила на договор за стока и за залихи

Робата и залихите се осигуруваат на сума на осигурување што одговара на нивната соодветна осигурена вредност, сè додека вредноста не ја надминува максималната сума на осигурување.

Осигуреникот треба да му доставува квартален извештај на осигурувачот за осигурената вредност на стоката и на залохите на датумот на стапување во сила во секој месец од кварталот во годината во рок од 4 недели.

Под износ на датумот на важење на договорот се подразбира износот во извештајот.

Во случај да не се достави извештај на датумот на стапување на сила, тогаш износот што најбрзо ќе се внесе во извештај ќе се смета дека е износот на датумот на стапување на сила на договорот.

Во случај ако во извештајот не се внесе првиот износ, тогаш како основна сума на осигурување би бил осигурениот износ на датумот на стапување на сила сè додека не се достави извештајот.

Во случај да настане осигурен случај, се применува следново:

Ако износот што се применува на датумот на важење е помал од реално осигурената вредност на најблискиот важечки датум пред да се случи штетата (износ што се користи на датумот на важење), тогаш надоместокот на штетата единствено би бил процентот помеѓу вкупниот износ што се користи на датумот на важење и износот што се применува на датумот на важење.

Ако вредноста на датумот на важење ја надмине максималната осигурена сума, тогаш износот на обештетувањето би бил само процентот од максимална осигурена сума спрема вредноста на датумот на важење.

Ако горенаведените услови истовремено се случуваат, тогаш обештетувањето би било само помалиот коефициент од двата.

Премијата за основната осигурена сума се плаќа на почетокот од секоја цела осигурителна година. Ако вредноста на датумот на важење ја надминува основната сума на осигурување, тогаш би требало да се плати дополнителна премија за месецот од датумот на важење и тој

дополнителен износ изнесува една дванаестина од годишната премија. Основниот осигурен износ и дополнителниот износ заедно не треба да ја надминат максималната осигурена сума за потребите на овие услови. Дополнителната премија се наплатува во согласност со направениот договор.

7.1.4. Осигурената вредност на,

парите и на паричните средства е номиналната вредност,

на штедните книшки без лозинка вредноста на депонираните средства,

штедни книшки со лозинка, трошокот за нивно поништување,

на акциите што се на службената листа на берза е вредноста од последната службена квотација,

и на останати акции е пазарната цена.

7.1.5. Трошокот за замена или за поправка се смета како осигурена вредност за **медиуми за чување на податоци заедно со програмите и датотеките, уредите за репродукција, документи, примероци и прототипови и сл.**

7.1.6. Пазарната вредност се смета дека е осигурена вредност за **регистрирани возила, водени и воздушни возила како и за други подвижни предмети** коишто не се наведени во точките од 7.1.2. до 7.1.5.

7.2. **Општи услови за осигурена вредност**

7.2.1. Покрај условите во точките од 7.1.1. до 7.1.6., за осигурена вредност се смета пазарната вредност за следново:

7.2.1.1. за предмети со историска вредност или уметнички дела, за коишто во принцип, стареењето не значи намалување на нивната вредност;

7.2.1.2 за подвижни ствари што се издаваат на комерцијална основа, на пр. книги, видео касети, машини и уреди на издавање.

7.2.1.3 Личната сентиментална вредност не се зема предвид при одредување на осигурената вредност.

8. **Учество на осигуреникот во штета, односно франшиза, по точка;**

Доколку се договори учество на осигуреникот во штета, односно франшиза, по точка, истата ќе се примени соодветно по утврдување висината на штетата

Доколку повеќе од една франшиза по точка се апликативни при настанување на штетен настан, тогаш се применува највисоката франшиза дефинирана со договорот.

8.1. **За објекти и машини и опрема, како и за личните ствари на вработените:**

8.1.1. Ако осигурувањето се прави на **новонабавна вредност,**

8.1.1.1. тогаш надоместоток на штета ќе биде „поради уништување или исчезнување на осигурениот имот на осигурената вредност непосредно пред настанување на штетниот настан;

8.1.1.2. поради последици од оштетувањето, потребните трошоци за поправка во време на настанување на штетен настан (загуба на новонабавна вредност) но максималната вредност на надоместокот е осигурената вредност непосредно пред настанување на штетниот настан.

8.1.1.3. Ако реалната парична вредност на осигурениот предмет што е оштетен била помала од 40% од новонабавната вредност непосредно пред настанување на штетниот настан, тогаш осигурувачот ќе исплати надоместок само за реалната парична вредност на осигурениот предмет согласно 8.1.2.1 и 8.1.2.2 соодветно

Кога станува збор за објект што го користи фирмата и што редовно се одржува, како и за машини и опрема што постојано се користат за комерцијални потреби и се користат во производните процеси, договорено е реалната парична вредност да биде најмалку 40% од новонабавната вредност. Во случај на штета, надоместокот е во висина на новонабавната вредност, со претпоставка дека сумата на осигурување одговара на реалната парична вредност.

Поправката или замената на уништени машини и опрема може да биде со машини и опрема од ист тип, што одговара на најновиот технолошки изум, дури и ако со тоа се зголеми капацитетот. Предуслов тука е да не се променува првичната употреба или планираната намена на овие машини и опрема.

Висината на надоместокот треба да се ограничи до осигурената вредност на уништените предмети. согласно со 8.1.3.1 и 8.1.3.2, соодветно.

Личниот имот на вработените ќе се покрие дополнително само од други полиси за осигурување што постојат.

Доколку на осигурениот имот што е оштетен постојано му се намалувала вредноста до пред настанувањето на штетниот настан, тогаш осигурувачот ќе ја исплати како надоместок пазарната вредност. согласно со 8.1.3.1 и 8.1.3.2, соодветно.

За еден објект, всушност, постојано се намалува вредноста ако тој објект треба да се сруши или нема повеќе да се користи, било поради општа или комерцијална намена.

На машините и опремата постојано им се намалува вредноста ако тие постепено се повлекуваат од употреба или ако повеќе не одговараат за работа, било поради општа или комерцијална намена.

8.1.2. Ако осигурувањето се склучи на **реална парична вредност**, тогаш

8.1.2.1. во случај на уништување или на исчезнување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на осигурената вредност веднаш пред настанувањето на штетниот настан ;во согласно со 7.1.1.2 и 7.1.2.2, соодветно.

8.1.2.2. во случај на оштетување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на потребните трошоци за поправка во времето на настанување на штетниот настан, намалени за процентот помеѓу реалната парична вредност и новонабавната вредност, но до максимален износ од осигурената вредност веднаш пред настанувањето на штетниот настан ;согласно со 7.1.1.2 и 7.1.2.2, соодветно.

8.1.2.3. Доколку на осигурениот предмет што претрпел штета постојано му се намалувала вредноста до пред настанувањето на штетниот настан, тогаш осигурувачот ќе ја исплати како надоместок пазарната вредност како најголем износ.согласно со 8.1.3.1 и 8.1.3.2, соодветно

8.1.3. Ако осигурувањето се договори на **пазарна вредност**, тогаш

8.1.3.1. во случај на уништување или на исчезнување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на осигурената вредност веднаш пред настанувањето на штетниот настан;

8.1.3.2. во случај на оштетување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на потребните трошоци за поправка во времето на настанување на штетниот настан, намалени за процентот помеѓу пазарната вредност и новонабавната вредност, но до максимален износ од осигурената вредност согласно со 7.1.3.3 и/или 7.1.2.3, соодветно веднаш пред настанувањето на штетниот настан.

8.1.4. Ако осигурувањето се склучи на основ на **прв ризик**, тогаш во случај на уништување или на исчезнување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на осигурената вредност и соодветно на трошоците до договорениот сума на осигурување

8.2. **За стоки и залихи**

8.2.1. во случај на уништување или на исчезнување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на осигурената вредност веднаш пред настанувањето на штетниот настан;

8.2.2. во случај на оштетување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на потребните трошоци за поправка во времето на настанување на штетниот настан, но до максимален износ од осигурената вредност веднаш пред настанувањето на штетниот настан.

8.2.3. Ако продажната цена што може да се постигне минус заштедените трошоци веднаш пред да се случи штетниот настан била пониска од трошокот за замена или за реконструкција, тогаш осигурувачот ќе исплати надоместок со пониска вредност.

8.3. **За пари и монетарни средства** и.т.н., осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на трошокот за обнова, најмногу до износот на осигурената вредност веднаш пред настанување на штетниот настан.

8.4. **За медиуми за чување на податоци** и.т.н., осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на трошокот за замена или обнова, доколку се покаже за потребно да се направи замена или обнова и всушност ако тоа се случи во период од 2 години од настанувањето на штетниот настан; во тој случај, осигурувачот ќе ја надомести само материјалната вредност.

8.5. **За возила и други подвижни предмети**

8.5.1. во случај на уништување или на исчезнување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на осигурената вредност веднаш пред настанувањето на штетниот настан; согласно со 7.1.6

8.5.2. во случај на оштетување на осигурениот имот, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на потребните трошоци за поправка во времето на настанување на штетниот настан, но до максимален износ од осигурената вредност согласно со 7.1.6 веднаш пред настанувањето на штетниот настан.

8.6. **За осигурените трошоци**, осигурувачот ќе исплати надоместок во висина на реално настанатите трошоци до висина на договорениот лимит.

8.7. Општи услови за надоместок на штета

8.7.1. Ако осигурената вредност на еден предмет се зголеми во споредба со осигурената вредност веднаш пред настанувањето на штетниот настан поради спроведувањето на поправки, тогаш износот што треба да се плати како надоместок на трошоците за поправка ќе се намали за износот за кој се зголемила вредноста.

8.7.2. Вредноста на остатоците од осигурениот имот треба дефинитивно да се земат во предвид; службените ограничувања во врска со замена или реставрација не треба да се земат во предвид при вреднувањето на остатоците од осигурениот имот.

За објекти важи следнава клаузула за остаточна вредност:

Ако настане штета, остаточната вредност не треба да се земе предвид при пресметување на износот за надоместок на штета на објект, доколку не е повисока од 10% од соодветната вредност на обештетувањето и остатоците од објектот не можат всушност да се искористат за реконструкција. Делумната употреба на остатоците од објектот за реконструкција или за друга комерцијална употреба на остатоците на објектот треба следствено да се земат предвид при пресметување на износот на надомест на штета.

8.7.3. За исчезнати а потоа најдени предмети, за договорено се смета следново:

8.7.3.1. Осигуреникот е обврзан да ги земе овие предмети, доколку тоа е разумно.

8.7.3.2. Ако предметите се вратат откако се исплатил надоместокот за штета, тогаш осигуреникот треба да го врати назад примениот износ на надоместок, намален за обештетувањето поради обврзувачкото намалување на вредноста. Доколку не е разумно да се очекува дека предметите ќе се земат назад, тогаш тие треба да му се предадат на осигурувачот.

8.7.4. **Во случај на осигурен имот што се состои од поединечни предмети**, нема да се земат во предвид евентуалното девалвирање поради тоа што некои поединечни предмети не се оштетиле а се уништиле или исчезнале другите предмети.

Следново важи, доколку се наведе во полисата:

Мнозинство на истородни предмети

Сепак, ако постои мнозинство на истородни предмети со предмети што се погодени од настаната штета, тогаш во случај на штета нема всушност да се надоместат само оштетените делови, туку исто така и оние делови што осигуреникот не може повеќе да ги користи и тоа до висина на договорениот лимит.

За незначителни измени на осигурените предмети коишто не ја влошуваат нивната употребна вредност (функционирањето) нема да се плаќа надомест за штета.

9. Подосигурување

Во случај на подосигурување, износот на надомест според точка 8 ќе се намали пропорционално; во согласност со одредбите на Општите услови за имоти. Ова не важи доколку осигурителното покритие се договори по основ на „прв ризик“.

Пребивање на сумите на осигурување

Ако претпоставиме дека сумите на осигурување на посебните позиции ги надминуваат соодветните осигурени новонабавни вредности, тогаш пропорционалниот вишок на износот ќе се распореди помеѓу оние позиции за кои, постои подосигурување или за кои сумата на осигурување не е доволна поради трошоците за спречување или за намалување на штетата.

За дистрибуцијата од големо значење е соодносот на износите за кои вредностите на поединечните позиции што се осигуруваат ја надминуваат сумата на осигурување, без оглед на тоа која позиција е зафатена со осигурениот настан.

Ако има позиции за кои се договориле клаузулата за корекција на вредноста, тогаш за осигурена сума ќе се примени почетната сума на осигурување плус коригираната вредност.

Од израмнувањето на сумите на осигурување се исклучени сумите на осигурување на основ на „прв ризик“ како и за осигурување на стоки/залихи.

Доколку се договорот одвоени суми на осигурување за неколку локации, тогаш порамнувањето на сумите на осигурување ќе се примени помеѓу позиции само на поединечните локации.

10. Лимит на обештетување, Франшиза по настан;

- 10.1. Износот на обештетување утврден во согласност со точка 8 ќе се намали за договорениот износ на франшиза за секоја штета, откако ќе се примени подосигурување доколку има.
- 10.2. Максимално обештетување и / или годишно максимално обештетување, ќе се применува различно од точка 8, како лимит за надоместокот што се плаќа, вклучувајќи плаќање на трошоци.
- 10.3. Сите штетни настани коишто настануваат од една иста причина во ист временски интервал од 72 часа, се сметаат за еден штетен настан согласно на точките 10.1. и 10.2. со исклучок на ризикот високи води за кој штетниот настан ќе се утврди од почетокот на зголемување на нивото на водата што значително го надминува вообичаениот водостој па сè до спуштањето на водата до вообичаеното ниво на водостој на застоена или на вода што тече

На тој начин само една франшиза по настан – највисоката - и/или максимално обештетување – најниското – ќе бидат земени во предвид

11. Исплата на надоместок; реновирање; замена

- 11.1 Како прво, осигуреникот има право на обештетување:

11.1.1 во случај на штета на објекти

- 11.1.1.1 доколку се случи уништување на објектот, износот на обештетување согласно со 8.1.2.1 е до реалната парична вредност, а најмногу до висината на пазарната вредност. согласно 8.1.3.1

- 11.1.1.2 во случај на штета износот за обештетување е на реалната парична вредност согласно со 8.1.2.2. но не повеќе од штетата со пазарна вредност согласно на 8.1.3.2.

11.1.2. во случај на штета на машини и опрема

- 11.1.2.1. доколку се случи уништување или исчезнување на осигурениот имот, износот на обештетување е до реалната парична вредност, а најмногу до висината на пазарната вредност; согласно на 8.1.2.1;

- 11.1.2.2. доколку се случи оштетување на осигурениот имот износот на обештетување е до реалната парична вредност на штетата. согласно на 8.1.2.2;
- 11.1.3 Исплата на штета на основ на реалната парична вредност се однесува на исплата на штета на основ на новонабавна вредност исто како што реалната парична вредност се однесува на новонабавната вредност.
- 11.1.4 Исплата на штета на основ на пазарна вредност се однесува на исплата на штета на основ на новонабавна вредност исто како што пазарната вредност се однесува на новонабавната вредност.
- 11.2. Осигуреникот има право на исплата за оној дел што ја надминува вредноста на обештетувањето согласно на точка 11.1 во висина до новонабавната вредност ако и само ако се исполнети следниве услови:
- 11.2.1. Осигуреникот треба да биде сигурен дека износот на обештетување ќе се искористи целосно за реновирање или за замена на оштетениот имот.
- За предметите што се веќе произведени, набавени или се нарачани пред настанувањето на штетниот настан, или што биле во процес на производство, нема да важи одредбата за реновирани или заменети предмети.
- 11.2.2. Ако, после осигурената штета, имотот се реконструира на друга локација во земјата, тогаш ќе се исплати обештетување во рамките на постоечкиот обем, како оштетениот имот да се реконструирал на истата локација согласно на условите од полисата (врз основ на трошоци за реставрирање или трошоци за замена – новонабавна вредност) па дури и ако заменетиот имот нема да ја има претходната намена но сè уште ќе се користи за осигурената дејност.
- 11.2.3. Обновената или заменетата стока мора да ја има истата работна функција и да се користи за истата цел;
- 11.2.4. Процесот на реновирање или замена треба да се заврши во рок од три години од настанувањето на штетниот настан. Временското ограничување за реновирање се применува како што е дадено ако во овој временски период се договориле обврзувачки порачки за реновирање или за замена.
- 11.2.5. Независно од Општите услови за имоти, по пријавувањето на штетата може да се бара исплата на првиот дел од сумата за обештетување по две недели, но земајќи ги предвид околностите на штетниот настан.
- Ако до овој момент не се доставило стручно мислење, тогаш осигурувачот ќе склучи договор со стручно лице во врска со висината на адекватниот износ што ќе треба да се плати.
- Дури и да постои неразјаснето објаснување околу обврските на осигурувачот за исплата на надомест, пресметувањето на висината на надомест се врши без предубедувања и со сите потребни барања што треба да ги обезбеди осигуреникот за обештетување во случај целосно да се ослободи осигурувачот од својата обврска за надомест на штета, доколку осигурената страна ги поднесе соодветните обезбедени гаранции.
- Горенаведените договори треба да ги одобрат кредиторите (давателите на заемот) за исплата на сумата на надомест на осигуреникот.
- 11.3 Обработка на штети во случај да постојат две осигурувања – кршење на машини и „FLEXA“. Во случај да постојат овие две осигурувања заедно и доколку не е јасно дали и во кој степен една штета ќе се смета за штета што треба ја покрие полисата „FLEXA“ или полисата за кршење машини, тогаш осигурувачот на полисата за кршење на машини и осигурувачот на полисата за „FLEXA“ осигурување имаат право да бараат независна експертска постапка за проценување на

износот на штетата за кршење машини и на штетата по основ на „FLEXA“ полисата. Оваа проценка на вредноста на штетата ќе биде обврзувачка во случај да не се докаже дека драстично отстапува од реалните факти. Трошоците за оваа стручна постапка на проценка ја сносат двете осигурителни компании сразмерно на нивното учество во исплатата на обештетувањето.

Осигурникот има право да побара прва исплата на надоместокот на штета којашто поради фактите треба да се плати како минимум еден месец откако ја пријавил штетата. Доколку во овој период од еден месец не се потврдило до кој степен оваа штета треба да се плати по основ на полисата „ФЛЕЦА“ или по основ на полиса за кршење машини, тогаш осигурувачите ќе учествуваат во исплата на обештетувањето во висина од 50% подеднакво.

12. Постапки за стручни лица

За постапките на стручни лица што треба да се ангажираат се договара следново:

- 12.1. Резултатот на двете стручни лица мора да ги содржи двете вредности, осигурената вредност на стоката што се оштетила веднаш пред штетниот настан како и вредноста на остатоците од осигурениот имот.
- 12.2. На барање на еден од договорните партнери, може да се утврди и осигурената вредност на осигурените предмети што не се оштетиле.
- 12.3. Избор на стручни лица

Осигурувачот не треба да назначи за стручни лица луѓе кои му се конкуренција на осигурената страна или негови деловни соработници, а уште помалку лица коишто се вработени кај конкуренцијата или кај деловниот партнер или на каков било начин се поврзани со него.

Ова исто така се однесува при назначување на претседавач од страна на стручните лица.

13. Регрес; сума на осигурување после штета

- 13.1. Претпоставувајќи дека осигурувачот исплатил надоместок за осигурената штета секое оштетно побарување на осигуреникот од трето лице се пренесува на осигурувачот за сите случаи.
- 13.2. Врз сумата на осигурување (а не годишниот лимит) нема влијание ако се исплати штетата.

Дел Б. Осигурување на опасноста прекин на работа

1. Осигурена дејност

Дејноста што се врши на местото каде се одвива работењето и што се наведува во полисата за осигурување (осигурени простории) се смета за осигурена дејност.

2. Предмет на осигурување

Во случај на прекин на работата на осигуреникот или попречување на работењето поради оштетување на имотот настанато како резултат на некоја од осигурените опасности тогаш осигурувачот ќе ја надомести штетата што произлегла од тој прекин или попречување на работењето.

3. Осигурени опасности

Обемот на покритие, исклучоците од осигурување, останатите регулативи и обврски во врска со опасностите наведени во продолжение се поистоветуваат со оние наведени во „Делот А – Осигурување Имоти“.

3.1 Пожар (Покритие „ FLEXA “)

Проширување на осигурителното покритие – доколку договорните страни се согласни и се внесе во полиса:

Посреден удар на гром

Ова проширување на осигурителното покритие ги опфаќа штетите во износ до договорениот лимит по основ на „прв ризик“ и е предмет на договорена франшиза по точка

Експлозија предизвикана од експлозиви

Излевање на растопена маса спротивно на целта и практиката

1. Со ова покритие се опфаќаат во однос на точка 4 штети на осигурен предмет што би настанале поради излевање на вжарена течно растопена маса надвор од нивните спремништа или одводи при што пожар не е предизвикан - спротивно на целта и праксата на работење
 - 1.1. Штета на имот во смисла на точка 4 не се смета
штети внатре во спремништата и штети на местото на излевање;
како и / истотака оштетување на самата растопена маса.
2. Ако настане прекин на работа поради имотна штета согласно став 1, тогаш осигурувачот нема да ја надомести штетата што настанала поради прекилот во работењето поради потребата да се изврши поправка на оштетениот осигурен имот како што се опишува во точка 1.1.
3. Трошоците за греење, трошоци за загревање, трошоци за калење и слични трошоци не се надоместуваат.

Трамваи и жичари: оштетување на каблите од удар на гром

Оштетување од пожар на системите за сушење и други системи за греење

Системи за фумигација

Радиоактивни изотопи

Ова покритие се однесува на прекин на работа како последица на имотна штета во согласност со условите од точка 4, што настанала единствено поради осигурениот ризик и оштетувањето на осигурениот имот како последица на радиоактивни изотопи што ги испушта осигурениот имот.

Откажување на покрите на Дополнителни ризици во случаи на загуба/оштетување

Следниве опасности или групи на опасности (согласно на 3.2 - 3.3) спаѓаат во дополнување на Услови за прекин на работа од пожарни ризици и истите може да се сметаат како независни и одделно регулирани во рамките на полисата и истите можат посебно да се откажат во случај на настанување на штета без при тоа да се влијае врз важењето на главните полиси од пожар и/или врз останатите услови што се опфатени со осигурителното покрите.

Во случај на штета осигурувачот како и осигуреникот имаат право да го откажат осигурувањето.

Договорот за осигурување може да се откаже најдоцна еден месец по постигнувањето на согласноста околу износот на обештетувањето што треба да се плати. Осигурувачот треба да се придржува до отказниот период од еден месец. Осигуреникот може да го откажи осигурувањето најдоцна до пред истек на осигурителната година.

3.2. Наведени ризици

- 3.2.1. Граѓански немири, намерни штети и штрајк
- 3.2.2. Удар на возило, чад, суперсонична бука
- 3.2.3. Истекување од автоматска прскалка за вода
- 3.2.4. Излевање на вода од цевки
- 3.2.5. Луѓа, град
- 3.2.6. Тежина на снег, одрон, слегнување на земјиште
- 3.2.7. Поплава, високи води
- 3.2.8. Земјотрес
- 3.2.9. Кршење стакло
- 3.2.10. Провална кражба вклучувајќи вандализам и разбојништво

3.3 Ненаведени опасности („сите ризици“)

4. Имотна штета

- 4.1. Имотната штета се однесува на оштетување на имотот каде што се одвива работењето, доколку,
 - 4.1.1. штетата настанала поради непосредното влијание на еден осигурен ризик и штетата треба да се надомести во согласност со точка 3 (штетен настан);
 - 4.1.2. штетата е неизбежна последица од осигурениот настан, со исклучок на штетите согласно на точката 3.3 – „Ненаведени опасности“;
 - 4.1.3. штетата настанала поради исчезнување на имотот во текот на осигурениот настан, со исклучок на штетите согласно на точката 3.2.1 („намерни штети“) и точката 3.3 – „Ненаведени опасности“;

- 4.1.4. се оштетил имот што не е осигурен согласно на условите во „Делот А“, од точка 2.1 до точка 2.3 и / или Делот В и тогаш се смета дека не нестанала имотна штета, иако тој имот се користи за водење на осигурената дејност.

5. Територијални ограничувања

- 5.1. Ова осигурување важи само доколку штетата се случи на осигуреното место што се наведува во полисата за осигурување, со исклучок на одредбите во точките од 5.2 до 5.4.

5.2. Условена одговорност

Ефектот на прекилот на дејноста во постројка или дел на постројка на други локации или делови на локации на ист сопственик, на истите или различни простории кои се наведени во полисата како локации на ризик ќе бидат исто така опфатени (условена одговорност) во случај кога ризикот што го предизвикал прекилот на дејноста е опфатен со полисата која трпи влијание од условената одговорност.

5.3. Новостекнати локации

Новостекнатите локации во земјата се сметаат за осигурени локации до договорениот лимит за кој не е потребно посебно известување.

На денот на обнова на осигурувањето, осигурувачот треба да добие ажуриран список на осигурените локации и треба да се извести за какви било промени во барањата за осигурување. Пресметувањето на премијата или повторното пресметување на премијата треба да се направи на денот на обновување на осигурувањето.

5.4. Оштетување на имот надвор од осигуреното место

Со ова осигурување се покрива прекин или попречување на работењето како последица на оштетување на осигурен имот што привремено се наоѓа надвор од осигурените простории поради одржување или поправка.

Оваа регулатива се применува во согласност со „Делот А“, точка 4.2.

6. Прекин на работа

- 6.1. За прекин на работа ќе се смета секое целосно или делумно прекинување или попречување на осигурената дејност откако имало оштетување на имот.
- 6.2 Прекилот на работа започнува кога ќе настане оштетување на имотот и завршува кога штетата од прекилот (загуба на приход) повеќе не се акумулира, но најдоцна до истекот на периодот за надомест на штета.

7. Маргина на придонес

- 7.1. Според условите за осигурување од прекин на работа, како маргина на придонес се подразбира разликата помеѓу оперативниот приход и варијабилните трошоци на работење.
- 7.2. За оперативен приход се смета следново:
- приход од продажба,
 - промена на пописна состојба на недовршени или готови производи произведени внатре во компанијата,
 - ставки што треба да се внесат на страната на средства,

- различни оперативни приходи откако ќе се одбијат попустите и други намалувања на приход.

7.3. Варијабилните (неосигурени) трошоци се трошоци што повеќе не се јавуваат или што не се намалуваат додека трае прекилот на работењето.

Критериумите за оценување на варијабилноста се одржувањето или подготвеноста за оперативно работење.

Варијабилни трошоци вклучуваат намалување на вредноста на делови од деловната постројка кои се предмет на абеење и триење кои што не се користат за време на прекилот на работењето.

Трошоците за персоналот не се сметаат за варијабилни трошоци.

7.4. При дефинирање на маргина на придонес нема да се земат предвид следниве работи:

приходи и трошоци што не се директно поврзани со осигурената дејност (на пр. финансиски приходи, невообичаена добивка, несвојствени приходи или расходи за дејноста или надвор од периодот на обештетување).

8. Осигурена вредност, период на обештетување, лимит на обештетување

8.1 Осигурениот износ претставува маргина на придонес што осигуреникот ќе ја заработел без да има прекин во работењето за договорениот период наведен во полисата (но максимум до 12 месеци) откако се оштетил имотот.

8.2 Во случај на производствени трговски друштва, ќе се надомести профитот од произведената стока во складиште што претрпела штета од осигурен ризик, што би се заработил после договорениот период на обештетување и оваа сума треба да се осигура на посебна сума на осигурување што ќе се наведе во полисата на осигурување.

8.3. Период на обештетување започнува кога ќе се оштети имотот и трае согласно договорениот период наведен во полисата, но најмногу до 12 месеци.

8.4 Можат да се договорат различни периоди на обештетување само во случај на сезонски дејности. Лимитот за надомест на штета се однесува кон осигурената вредност како што е соодносот на период на обештетување кон периодот од 12 месеци.

8.5. Поврат на премија и договор за дополнително покритие

Доколку посебно се договори осигурувачот му гарантира на осигуреникот

поврат на премија во висина до 33,33% од однапред платената годишна премија, ако осигурената вредност е пониска од проценетата сума во претходниот период на осигурување,

дополнителна покритие во висина до 20% од сумата на осигурување и од лимитот на обештетување доколку осигурената вредност е поголема од проценетата сума во претходниот период на осигурување; притоа, ќе се пресмета дополнителна премија за користениот дел од дополнителното покритие.

Осигуреникот мора да го извести осигурувачот за осигурената вредност (маргина на придонес во согласност со точка 7) за периодот на полисата во рок од најмногу 6 месеци по истекот на соодветниот период.

Ако пријавениот износ е помал од осигурената вредност, тогаш максималниот пропорционален износ на премија ќе се рефундира ќе изнесува 33,33% од годишната премија и ќе се плати одеднаш.

Ако пријавениот износ е поголем од осигурената вредност, тогаш пропорционалниот износ на премија до најмногу 20% од целосно платената годишна премија ќе се наплати подоцна.

Ако се раскине договорот за осигурување, тогаш пропорционалниот износ на премија ќе се рефундира доколку вешто лице потврди дека пријавениот износ одговара на реалната осигурена вредност во полисата за соодветниот период на осигурување.

Во случај осигуреникот да не му ја соопшти реалната осигурена вредност на осигурувачот и покрај писменото известување на осигурувачот, тогаш тој може да побара да му се плати целиот износ од 20% дополнителна премија веднаш откако ќе поминат 6 месеци од истекот на рокот.

Ако во случај на штета, наведениот износ во полисата за осигурување за претходната осигурителна година е помал од осигурената вредност за тековната година, тогаш износот на обештетување што ќе се утврди согласно на условите ќе се намали согласно на соодносот на наведениот износ и реалната осигурена вредност, најмногу до сумата на осигурување плус 20% заштеда од претходната осигурителна година.

Намалувањето на износот на надомест согласно на условите ќе се примени без оглед на намалувањето поради постоење на подосигурување согласно на точката 13.

Ако се осигураат повеќе предмети, тогаш горенаведените услови се применуваат за секој предмет поединечно.

9. Обврски на осигуреникот пред да настане штетен настан

Покрај обврските наведени во „Дел А“, точка 5, осигуреникот е обврзан за следново:

Да води уредна евиденција и книги, да изработи биланси и пресметки што го покажуваат билансот на успех и треба да ги чува овие документи за тековната деловна година и за претходните три години;

Да ги чува медиумите кадешто се чуваат податоци, деловните книги, датотеките и сличните предмети од оштетување, од уништување или од исчезнување;

Да прави „бекап“ копии на компјутерските податоци и програми во разумни временски интервали и истите да ги чува надвор од деловните простории.

Секое прекршување на горенаведените обврски може да го ослободи осигурувачот од обврската за плаќање на надоместок согласно на законските регулативи.

10. Обврски на осигуреникот во случај на настанување на штетен настан

Покрај обврските наведени во „Дел А“, точка 6, се применуваат следниве обврски:

10.1. Обврска да се намали обемот на штетата

Во случај на оштетување на имотот што може да доведе или веќе довело до прекин на дејност, осигуреникот има обврска да ја отстрани и намали штетата ако е можно.

Осигуреникот треба да побара напатствија од осигурувачот и да постапи по нив.

10.2. Обврска да ја пријави штетата

Веднаш треба да се пријави секоја штета на имот што може да доведе до прекин на дејност.

10.3. Обврска да се даде објаснување за настанување на штетата

На осигурувачот и на неговите стручни лица треба да им се дозволи да ја испитаат причината, обемот, траењето на прекилот на работа како и обемот на штетата од прекин на работа и износот на надоместокот колку што е тоа можно поскоро.

11. Загуба од Прекин на работа, надоместок

11.1 Загуба од Прекин на работа

- 11.1.1. Кога станува збор за прекин на работа, штета од прекин на работа претставува реална загуба на маргина на придонес минус сочувани осигурени трошоци плус трошоците настанати за да се минимизира штетата.
- 11.1.2. Кога се врши проценка на износот на маргина на придонес, треба да се земат предвид сите околности коишто исто така би можеле да влијаат врз работењето без да има прекин, како на пр. техничките и економските околности или планираните измени и промени во осигурената дејност, ситуацијата на пазарот, влијанијата на виша сила, штрајк, испуштање на вработени, бојкот на работа, банкрот или компензирање на осигуреникот.
- 11.1.3. Доспеаната амортизација (точка 7.3) на оштетениот имот во текот на прекилот на дејност се смета за сочуван осигурен трошок.
- 11.1.4. Казните поради прекршување на договор или обврската за надоместок на осигуреникот што произлегуваат од неисполнување на испорака или неисполнување на рокови или што произлегуваат од други преземени обврски не можат да се бараат да се обештетат како штета поради прекин на дејност.

11.2. Обештетување, Франшиза, по точка

- 11.2.1. Осигурувачот има обврска да плати обештетување за загуба од прекин на работа настаната во текот на периодот на обештетување но најмногу до висината на сумата на осигурување.
Сепак, овие ограничувања не важат ако и доколку вишокот износ настанал како резултат на следење на напатствијата на осигурувачот.
- 11.2.2. Договорено е дека ако повторно се воспостави работата или се изгради нова на друга локација во земјата, тогаш износот на надомест ќе се ограничи до истиот износ што би се надоместил ако воспоставувањето или градењето на истата дејност на иста локација и во исти размери би се случила во рамките на договорениот период на обештетување. Трошоците поради преместувањето на работата на друго место треба да се извадат од износот на надомест.
- 11.2.3. Осигурувачот нема да плати надоместок ако се зголеми вредноста на загубата од прекин на работа поради следново:
 - 11.2.3.1. неочекувани настани се случиле во текот на прекилот на дејноста или поради постојани околности (не се смета за неочекуван настан ако повторното воспоставување на работата доцни бидејќи вообичаено е долго да трае испораката на машини, опрема или на сировини коишто се уништиле или се изгубиле при оштетување на осигурениот имот, ако периодот на испорака е вообичаен пазарен стандард);
 - 11.2.3.2. измени во деловниот план или во иновациите поврзани со осигурената дејност што се направиле во периодот кога се врши поправка на оштетениот имот;
 - 11.2.3.3. ограничувања што ги наметнуваат надлежните органи во врска со реконструкцијата или со самата дејност, освен ако законот или регулативите стапиле во сила но не се во примена од страна на надлежните органи пред да

настане осигурениот настан а сепак можат му наштетат на имотот што се користи за вршење на дејноста;

Лимитот на обештетување се применува согласно на одредбите во точка 11.2.1.

- 11.2.3.4. невообичаени доцнења при поправка на оштетениот имот, на пр. поради нерасчистена сопственичка или заложна структура, законски процедури, судски спорови или слично;
 - 11.2.3.5. осигуреникот не започнал навреме со поправка на оштетениот имот или немал доволно финансиски средства за тоа;
 - 11.2.3.6. неупотребливост на неоштетени предмети од осигурениот имот поради уништување или губење на посебни делови со кои тие се поврзани.
- 11.2.4 Ако е договорена франшиза по точка, истата ќе се земе во предвид соодветно при утврдување на висината на загубата. Ако повеќе од една франшиза по точка се случат за еден штетен настан, во тој случај ќе се примени само највисоката франшиза.

12. Трошоци за намалување на штета

- 12.1. Трошоци за намалување на штетите се трошоци за мерки што осигуреникот треба да ги преземе за да ја спречи или да ја минимизира штетата од загуба од прекин на работа и тоа:
- 12.1.1. доколку овие мерки ќе ја намалат штетата од загуба од прекин на работа или
 - 12.1.2. доколку осигуреникот сметал дека овие мерки се потребни но не можел претходно да побара одобрување од осигурувачот поради итност на нивната примена. Во овој случај осигурувачот треба веднаш да се извести за преземените мерки.
- 12.2. Мерките за спречување или за минимизирање на штетата од загуба од прекин на работа можат да бидат следниве, на пр. поставување на помошна („бекап“) постројка, постројка во итни случаи или постројка што ќе се изнајми и кадешто ќе се заработи изгубениот профит во текот на еден разумен период зголемувајќи ја деловната ефикасност откако ќе заврши прекилот на работењето.
- 12.3. За трошоци за намалување на штетата не се сметаат следниве трошоци:
- 12.3.1. осигуреникот заработува од овие мерки откако ќе помине периодот во кој имало прекин на работењето;
 - 12.3.2. се заработи неосигурена маргина на придонес
- 12.4 Ако франшиза по точка е договорено, ќе се земе во предвид соодветно при утврдување на висината на загубата. Ако повеќе од една франшиза по точка се случат за еден штетен настан, во тој случај ќе се земе во предвид само највисоката

13. Подосигурување

Во случај на подосигурување, надоместокот согласно на точка 11 ќе се намали пропорционално. Ова нема да се применува доколку се договори осигурување за прв ризик

Трошоците за намалување на загубата согласно на точка 12 ќе бидат намалени про рата соодветно, ова нема да се применува ако е договорено осигурување на прв ризик.

14. Франшиза по настан. Лимит на обештетување;

- 14.1 Износот на обештетувањето утврден согласно на точка 11+12 ќе се намали за договорениот износ на франшиза по настан за секоја штета (откако ќе се примени подосигурувањето).

Ако е вклучено едно обештетување со франшиза по точка, нема да има намалување

- 14.2 Доколку е договорено максимално обештетување и годишно максимално обештетување, се смета за лимит на надоместокот што треба да се плати

- 14.3. Сите штетни настани коишто настануваат од една иста причина во ист временски интервал од 72 часа, се сметаат за еден штетен настан согласно на точките 14.1. и 14.2. со исклучок на ризикот високи води за кој штетниот настан ќе се утврди од почетокот на зголемување на нивото на водата што значително го надминува вообичаениот водостој па сè до спуштањето на водата до вообичаеното ниво на водостој на застоена или вода што тече

На тој начин само една франшиза по настан – највисоката - и/или максимално обештетување – најнисокото – ќе бидат земени во предвид

15. Исплата на надоместок

- 15.1. Ако може да се процени сумата за обештетување во текот на две недели откако било прекинато работењето, а потоа за секој следен месец, тогаш осигуреникот има право на исплата на надомест за овие суми. Овие износи треба да се одбијат од вкупниот износ на надоместок.

- 15.2. Осигурувачот ила право да побара доказ за вистински претрпената загуба од прекин на работа секој месец.

- 15.3 Се додека обештетувањето не е утврдено со меѓусебна спогодба или со експертска постапка, против осигурувачот не може да се наметне никаква распределба на обештетувањето

- 15.4 Ако до овој момент не се доставило стручно мислење, тогаш осигурувачот ќе склучи договор со стручно лице во врска со висината на адекватниот износ што ќе треба да се плати.

Дури и да постои неразјаснето објаснување околу обврските на осигурувачот за исплата на надомест, пресметувањето на висината на надомест се врши без предубедувања и со сите потребни барања што треба да ги обезбеди осигуреникот за обештетување во случај целосно да се ослободи осигурувачот од својата обврска за надомест на штета, доколку осигурената страна ги поднесе соодветните обезбедени гаранции.

16. Постапки за стручни лица

Во врска со утврдување на висината на штетата од страна на стручно лице треба да се договори следново:

- 16.1. извештајот на стручното лице мора барем да го содржи следново:

16.1.1 осигурената вредност,

16.1.2 обемот и времетраењето на прекинет на работењето,

16.1.3 износот на загуба од прекин на работа о текот на периодот на обештетување.

- 16.2. Страните коишто се вклучени во проценката на вредноста на штетата имаат обврска исто како и осигурувачот, да ги чуваат во тајност сите информации и податоци до коишто дошле.

- 16.3. Избор на стручни лица

Осигурувачот не треба да назначи за стручни лица луѓе кои му се конкуренција на осигурената страна или кои се негови деловни соработници, а уште помалку лица коишто се вработени кај конкуренцијата или кај деловниот партнер или на каков било начин се поврзани со него.

Ова исто така се однесува при назначување на трет арбитратот од страна на стручните лица.

17. Осигурена вредност и лимит на обештетување после настанување на штета

Врз осигурената вредност и лимитот на обештетување (а не годишниот лимит на обештетување) нема влијание ако се исплати штетата.

18. Отуѓување на осигурената постројка

Ако се отуѓи осигурената постројка, тогаш правата и обврските од полисата се префрлаат на новиот сопственик. Новиот сопственик има право да ја откаже полисата за осигурување во рок од најмногу еден месец по продажбата или откако дознал дека постои ваква полиса за осигурување.

Дел В. Општи одредби

1. Ограничување на осигурителното покритие

Општи исклучоци

Со осигурување не се покриваат штетите што посредно или непосредно настануваат како резултат на следново:

Воени настани од секаков вид, без оглед дали е објавена војна или не, вклучувајќи ги сите дејствија на насилство на влади и сите дејствија на насилство на политички или на терористички организации.

Граѓанска војна, револуција, востание, граѓански немири, бунт, внатрешни немири.

Штети предизвикани од внатрешни немири сепак се осигуруваат ако за тоа постои јасно договорена одредба во согласност со ставот 2.2.1.

Сите мерки што ги донесуваат државни или воени органи во врска со гореспоменатите настани.

Штети предизвикани од нуклеарна енергија, радиоактивни изотопи или јонизирачка радијација.

Штети предизвикани од вулканска ерупција.

Штети предизвикани од олујни плими, поплави или цунами.

Надојдување на вода како последица на пробивање на брани или насипи.

Генетска манипулација, генетска мутација или други генетски модификации;

Не се осигуруваат штети предизвикани на следниве имоти:

Офшор фирми и имот лоциран во странство.

Подземни ископи.

Клаузула за исклучување на ризикот тероризам

Без оглед на тоа дали во овие услови за осигурување се наоѓаат одредби со различна содржина или пак додатоци на овие услови, договорено е дека ова осигурување ги исклучува штетите, оштетувањата на недвижен имот и на личен имот, трошоци или расходи од која било природа, што посредно или непосредно ги предизвикале терористички активности, без оглед на тоа дали тие биле причината за

настанување на штета или настан што истовремено придонеле или биле во низата последици од настанувањето на штетата.

За потребите на оваа клаузула, под терористички чин се подразбира употреба на сила или насилство и / или закани или подготвување на закани, од страна на лица или групи на лица, без разлика дали дејствуваат сами или во нечие име или заедно со некоја организација или влада,

кои според начинот на извршување се наменети за следново:

- да ја заплашат или да влијаат де јуре или де факто врз една влада, држава, врз јавноста или дел од јавноста, или
- делумно или целосно да влијаат врз економијата

или

врз основа на нивната природа и содржина може да се заклучи дека чинот на тероризам се извршил поради политички, социјални, верски, идеолошки или слични причини или цели.

Со оваа клаузула, исто така, се исклучуваат штети, оштетувањата на недвижен имот и на личен имот, трошоци или расходи од која било природа, што посредно или непосредно ги предизвикале активности коишто служеле за воспоставување контрола, спречување или за сузбивање на каков било чин на терористички напад или на друг начин се поврзани со терористичкиот чин.

Исто така, се исклучуваат штети, загуби, трошоци или расходи што посредно или непосредно ги предизвикале биолошки или хемиски загадувања.

Контаминација е зараза, труење, со кое се попречува и / или ограничува користењето на имотот врз основа на влијанието на хемиски и / или биолошки супстанции.

Доколку некој дел од ова исклучување се отповика или се прогласи за правно неефикасно, тогаш сите други негови делови сè уште ќе бидат во сила.

Доколку осигуреникот е деловно лице според законот за заштита на потрошувачи, тогаш осигуреникот треба да достави доказ дека оштетувањето не е ниту посредно ниту непосредно поврзано со терористички акт.

Ограничување на територијално покрите

Полисите за осигурување на имот и прекин на дејност не ги опфаќаат со покрите териториите во следниве земји:

Авганистан, Алжир, Ангола, Екваторска Гвинеја, Ерменија, Азербејџан, Етиопија, Бурунди, Демократска Република Конго, Демократска Народна Република Кореа, Обала на Слоновата Коска, Ел Салвадор, Еритреја, Гамбија, Гана, Гвинеа-Бисау, Хаити, Ирак, Иран, Јемен, Камбоџа, Казахстан, Киргистан, Куба, Лаос, Либан, Либериа, Либија, Мали, Мавританија, Монголија, Мозамбик, Мијанмар, Нигер, Нигерија, Пакистан, Република Гвинеа, Руанда, Замбија, Сиера-Леоне, Зимбабве, Сомалија, Судан, Јужен Судан, Шри-Ланка, Сирија, Таџикистан, Чад, Туркменистан, Уганда и Узбекистан,

освен ако поинаку јасно не се наведе во договорот.

Исклучок од осигурителното покрите поради посебни законски регулативи во една земја:

Не се осигуруваат штети за кои со законот што владее во местото каде што настанала штетата се предвидуваат посебни правила за обештетување.

Осигурителното покритие не важи особено за штети што настанале како резултат на оштетувања во следниве земји:

- a) Во Франција по основ на задолжително покритие за штети што настанале како резултат на терористички акт во рамките на „Act de Terrorisme“, со измени и дополнувања (cf. Art L 126-2 Code des Assurances);
- b) Во Франција по основ на задолжително покритие во рамките на ризиците од природни катастрофи “Catastrophes Naturelles” (cf. Art L 125 Code des Assurances);
- v) Во Белгија и во Италија по основ на законско задолжително покритие за трошоци за спасување;
- г) Во Швајцарија по основ на регулатива за осигурување од природни опасности [Elementarschadenversicherung] од 18.11.1992 година или нивни изменети и дополнети регулативи;
- д) Во Шпанија по основ на државна регулатива за непогода (Calamidad Nacional) или задолжително покритие во рамките на “Consortio de Compensacion de Seguros”;
- ѓ) Во Велика Британија (Англија, Шкотска, Велс) по однос на закон за тероризам; законот за тероризам е дефиниран во законот за реосигурување од 1993 година со измени и дополнувања;
- е) Во Јужна Африка и Намибија предизвикани од опасности што можат да се осигураат според САСРИА – осигурително здружение за посебни ризици во Јужна Африка - (South African Special Risks Insurance Association) и/или НАСРИА – осигурително здружение за посебни ризици во Намибија (Namibian Special Risks Insurance Association) и/или предизвикани од политички мотивирани прекршоци (политички немири);
- ж) Во Норвешка според законот за осигурување од природни штети од 16.06.1989 (закон бр. 70 од законот за осигурување од природни штети) или соодветни последователни регулативи;
- з) Во САД според законот за тероризам во согласност со ТРИА/ТРИПРА.

Исклучок на штети предизвикани од посебни опасности специфични за една земја

Без оглед на причините, од осигурително покритие, исто така, ќе бидат исклучени сите штети што настанале како последица на:

- a) Земјотрес во Австралија, Боливија, Чиле, Кина, Костарика, Еквадор, Ел Салвадор, Грција, Гватемала, Хондурас, Индија, Индонезија, Израел, Италија, Јапан, Карипските Острови, Колумбија, Мексико, Непал, Нов Зеланд, Никарагва, Пакистан, Панама, Перу, Филипини, Португалија, Тајван, Турција, Венецуела, Кипар, или во државите во САД: Аљаска, Арканзас, Калифорнија, Хаваи, Илиноис, Индијана, Кентаки, Мисисипи, Мисури, Орегон, Тенеси, Вашингтон; како и канадските провинции: Британска Колумбија, Нов Брансвик и Квибек;
- b) Олуи на Карипските Острови, Австралазија (Австралија, Борнео, Гуам, Индонезија, Јапан, Маршалска Острови, Нов Зеланд, Филипини, Тајван) како и во следниве држави во САД: Алабама, Флорида, Георгија, Хаваи, Луизијана, Мериленд, Мисисипи, Северна Каролина, Јужна Каролина, Тексас, Вирџинија.
- v) Поплави или надојдени води во Австралија, Белгија, Кина, Малезија, Нов Зеланд, Холандија, Тајланд, како и земјите во САД „зони на поплава „А“ и „В“ во согласност со дефиницијата на „ФЕМА“.
- г) Граѓански немири во Северна Ирска;

освен ако поинаку јасно не се наведе во договорот.

Договор за појаснување на сајбер-ризик

Имотните штети што се осигуруваат во врска со оваа полиса единствено се однесуваат на физички штети во самиот имот.

Физичка штета во самиот имот не значи оштетување на податоци или софтвер, особено неповолна измена на податоци, софтвер или на компјутерски софтвер што настанала како резултат на бришење, фалсификување или промена на оригиналната структура.

Како последица од тоа, од осигурување со оваа полиса се исклучуваат следниве штети:

- a) Губење или оштетување на податоци или софтвер, особено неповолна измена на податоци, на софтвер или на компјутерски софтвер што настанала како резултат на бришење, фалсификување или промена на оригиналната структура, како и оштетување кое настанало како резултат на прекин на дејност предизвикана од претходната штета.
- b) Штета што настанала како резултат на нефункционирање, достапност, нефункционалност или непристапност на податоци, софтвер или на компјутерски софтвер и секоја штета што настанала како резултат на прекин на дејност предизвикана од претходната штета.

2 Други одредби

Промена на услови и на клаузули

Доколку осигурувачот направи измена на општите, дополнителните или посебни услови, на прописите за безбедност, клаузулите или договорите врз коишто се заснова овој договор за осигурување во корист на осигуреникот во текот на периодот на осигурување (полисата), тогаш овие промени ќе имаат непосредно влијание врз овој договор за осигурување.

Ако поради овие промени ќе треба да се плати повисока премија, тогаш премијата треба да се наплаќа од денот на правосилноста на соодветните промени во случај кога осигуреникот сака да ги задржи бенефитите што ги добил со подобрувањата.

Клаузула за одобрување

Со завршувањето на договорот осигурувачот потврдува дека тој бил запознат со сите околности коишто се битни за проценка на ризикот, освен ако некои околности злонамерно не се изнесени. Тоа значи дека останува обврската на осигуреникот, да ги пријавува околностите што потоа можат да доведат до зголемување на ризикот.

Известувања на осигуреникот во врска со осигурување на имот од пожар или прекин на дејност поради пожар

Ако полисата за осигурување на имот од пожар и прекин на дејност се издаде или се води од страна на истиот осигурувач, тогаш обврската за известување за околностите на ризик при склучување на договорот за осигурување или за промените во околностите на ризикот по склучување на договорот за осигурување ќе важи и за двете осигурувања.

Известување за зголемување на ризикот (клаузула за грешки и пропусти)

Осигуреникот ќе го задолжи својот надзорен персонал да врши континуиран надзор на состојбата на ризикот во осигурените простории и тој ќе поднесува извештај за зголемување на ризикот во еден определен период. Ова исто така се применува и за зголемувања на ризиците кои произлегуваат од промена на постоечките или од донесување на нови гранки во дејноста.

Со цел да се откријат ретроактивно случајно непријавени или досега непознати зголемувања на ризикот, осигуреникот ќе го испитува осигурениот ризик на годишно ниво.

За известувањето на зголемениот ризик се смета дека е навремено, ако се направи веднаш по завршувањето на испитувањето.

Правните последици од став 2 нема да се применуваат во рамките на периодот споменат во став 1. .

Претставници

За претставници или одговорни лица за работата на друштвото се сметаат овластени лица за застапување и управување согласно регистрираната организациона форма на осигуреникот и соодветната законска регулатива.

Лицата одговорни за водење бизнис на осигурената страна (осигурувачот) се во извршна позиција

Привремени отстапувања од правилата за безбедност

Привремените отстапување од правилата за безбедност и од интерните акти на друштвото во текот на (ре)конструкцијата и на поправките што се изведуваат во осигурените простории коишто произлегуваат од строгите технички услови и од нивното спроведување со најголема можна грижа, не се сметаат за прекршување на обврската на осигуреникот да се придржува кон прописите за безбедност, а во исто време не претставува повреда на обврска на осигуреникот да го извести осигурувачот за зголемувањето на ризикот.

Сепак, отстапувањата што траат подолго од 4 месеци не се сметаат дека се привремени отстапувања.

Ова не се однесува за работи поврзани со пожар, без оглед на тоа дали таквата работа ја извршуваат самите вработени или друга компанија.

За време на извршување на работи поврзани со пожар, без оглед на тоа дали таквата работа ја извршуваат самите вработени или друга компанија, пропишаната регулатива треба да се следи во сите околности. Осигуреникот презема целосна одговорност за усогласеност со прописите.

Ова не важи за договори кои се однесуваат на постоечките противпожарни системи и противпожарни алармни системи. Осигуреникот и тука ја има целосната одговорност.

Доколку прописите за безбедност се повредат од страна на извршителот без негово знаење и против намерата на осигуреникот, тогаш оваа повреда нема да се смета дека настанала од небрежност.

Клаузула за водечкото осигурително друштво

Осигурителното друштво што ја води полисата за осигурување или филијалата чие име се наведува во полисата е овластено да ги прима известувањата и писмата на намери на осигуреникот во името на сите осигурителни друштва што се вклучени во осигурувањето.

Судски спорови

До степен осигурувачите што се вклучени во осигурувањето се договараат на иста основа, тие се согласни околу следново:

- 1) Осигурената страна законски ќе ги пријави оштетните побарувања само до првиот осигурувач и за неговиот удел во осигурувањето.
- 2) Останатите осигурувачи што се вклучени во осигурувањето ги признаваат изречените одлуки донесени против првиот осигурувач како и плаќањата како обврзувачки помеѓу првиот осигурувач и осигуреникот по тужбата. Слично на тоа, осигуреникот ги смета за обврзувачки законските решенија во тужбата против првиот осигурувач во неговиот однос со другите осигурителни друштва.
- 3) Доколку учеството на водечкиот осигурувач не ја достигне вредноста на бараниот износ, осигуреникот има право, и е обврзан да постапи по барање на водечкиот осигурувач или на вклучениот осигурувач, да ја прошири тужбата доколку е потребно за да ги вклучи останатите инволвирани осигурувачи сè додека не се надмине овој износ. Доколку не се постапи во согласност со барањето, тогаш одредбата во став 2 нема да се примени.

Клаузула за извид

Осигурувачите (претставници на осигурувачите) имаат дозвола од осигуреникот да направат извид на осигурениот ризик во кое било соодветно време. Осигуреникот ќе им ги достави сите барани информации и детали на овие претставници со цел тие да можат соодветно да го проценат ризикот. Осигуреникот има обврска да даде точни информации и целосни детали.

КЛАУЗУЛА ЗА РЕСТРИКТИВНИ МЕРКИ

Осигурувачот нема да изврши исплата на надомест на оштетно побарување или било каков друг вид на надомест, по претходно склучен договор за осигурување врз основа на овие Општи услови за осигурување (или било кои други Посебни услови за осигурување кои се поврзани со овие Услови), доколку плаќањето на надоместот на оштетното побарување или друг вид на надомест го изложи Осигурувачот на било какви рестриктивни мерки определени со позитивно правни акти на ООН, САД, ЕУ или Република Северна Македонија.

Дел Д. Проширување на осигурително покритие – Кршење Машини- Имотни штети

Сите регулативи, обврски и исклучувања кои се однесуваат на покриените опасности во деловите „А“ и „В“, се применуваат и во следниве случаи:

1. Имот што се осигурува

- 1.1. Имотот што се наведува во полисата се покрива со осигурување сè додека предметите се наоѓаат во осигурените простории,
 - 1.1.1. и се инсталирани за да се врши дејноста,
 - 1.1.2. или со цел да се исчистат, се расклопат, прегледаат, поправат или да се пренесат на друго место, или ако се отстранат и не се користат за работа, се расклопат, повторно се инсталираат или се отстранат во случај на настанување на осигурена штета.
Се смета дека осигурениот предмет може да се употребува за работа во случај кога после конечното тестирање (проверка за работа) осигурениот предмет може нормално да се

користи за работа во согласност со инструкциите на производителот и – во случај ако тоа е планирано – се извршило формалното предавање.

- 1.2. При осигурен случај кога осигурената машина (осигурен предмет) претрпела штета поради масло што се користи за ладење, изолација или за пренос предизвикана од осигурен ризик, само доколку посебно е договорено.

Согласно ова посебно договорање, во осигурување се прифаќа и покритее за масла во трансформатори и во опрема за регулирање и за мерење.

- 1.3. Штети на темели и сидови околу наведени предмети се покриваат само ако се дополнително договорени и се осигурени на прв ризик до одреден износ наведен во договорот за осигурување.

- 1.4. Имот што не се осигурува

1.4.1. Алати од секаков вид, како што се бушилици, дробилици, релјефни плочи, модли, калапи, филмови, решетки, фолии, ножеви, свитливи цевки, пилици за сечење метал, алати за сечење, сита, филтри, камења, нарезници и слично, како и топчиња, дробилици и дискови од мелници, наковална и лежишта на ударни чекани.

1.4.2. Делови изложени на абење, како што се гуми, делови од гасенички траки, ваљци за траки и суспензии (идлери) за гасеници, четки, ремени, ланци, ремени за стегање, црева, јажиња, транспортни/преносни ленти, гумени, платнени и пластични обвивки, обвивки на ваљци, огноотпорна глина/шамот, изолации и слични делови.

1.4.3. Средства за производство од секаков вид, како што се горива, хемикалии, материјали за филтри, катализатори, материјали за чистење, средства за подмачкување, масло за подмачкување, материјали за ладење и слично (да се види став 1.2 погоре).

1.4.4. Екстерни медиуми за пренос на податоци (дискови, ленти, медиуми за снимање од секаков вид и слично), софтверски и други податоци.

1.4.5. Средства наменети за транспорт, моторни возила од секаков тип вклучувајќи приколки, како и самоодни машини (со исклучок на строеви што се врзани за шини, како на пример, лизгачки преносни кранови), без разлика дали имаат дозвола за движење по јавни патишта или не.

2. Ризици и штети што се покриени со осигурување

- 2.1. Се покриваат непредвидени и ненадејно настанати штети на осигурен имот или уништување на осигурен имот, ако овие штети или уништувања настанале поради

2.1.1. грешка во работењето, нестручност или невнимание;

2.1.2. јачината на електричната струја во електричната опрема (на пр., зголемување на напонот на струјата, висока волтажа, грешка поради соларна радијација, пропуст во мерење, во регулирање и во обезбедување на уредите, електрично искрење, преопретеност).

Се осигуруваат и оние имотни штети што настанале поради осигурен настан предизвикан од секавица, топлина или експлозија што последователно се случил.

Штетите предизвикани од висока волтажа или преку индукција како последица на удар на молња или атмосферско празнење; во случај на оган, топлина или експлозија што би настанала како резултат на осигурените ризици, се покриваат само штетите на електронската опрема што се зафатиле од овие настани.

- 2.1.3. грешки во градба, пресметка, леење, материјали и производство;
 - 2.1.4. распрскување предизвикано од центрифугална сила;
 - 2.1.5. недостаток на вода во парни бојлери и опрема;
 - 2.1.6. имплозија (уништување од внатре) или други влијанија под притисок;
 - 2.1.7. преголем притисок, со исклучок на експлозија;
 - 2.1.8. поради нефункционирање или недоволна работа на клима уредот, системите за греење или за ладење, како и системите за мерење, регулирање, безбедност и контрола;
 - 2.1.9. мрзнење и директно влијание на нанос на мраз;
 - 2.1.10. надворешни механички влијанија.
- 2.2. За разлика од ставовите во точка 2.1, со осигурување се покрива осигурен имот:
- компонентни групи и делови од компоненти на полупроводници,
и
 - медиуми за интерни податоци (за кои производителот не планирал замена што треба да се направи поради секојдневна употреба)
- за непредвидени и ненадејни штети или уништување
- сè додека се докаже дека ризикот што се покрива под точка 2.1 предизвикал штета поради надворешни влијанија (од надвор). Што се однесува до ризиците наведени под точките 2.1.1 и 2.1.2, во случај кога штетите можат само визуелно да се забележат а не со друга помош.
- 2.3. На ниту еден начин и со никакви средства нема да се покријат со осигурување штети што можат или што се осигуруваат во ставовите од 2.1 до 2.3 (со исклучок на ставот 2.3.4) во делот „А“, а биле предизвикани
- 2.3.1. од вродени мани или дефекти, што постоеле во времето кога бил склучен договорот за осигурување и за кои осигуреникот знаел или морал да знае или пак луѓето кои се на водечка позиција и се одговорни за деловните активности на осигуреникот (во понатамошниот текст „претставници“);
 - 2.3.2. од чин на намерна или чиста небрежност или пропуст на осигуреникот или на неговите претставници;
 - 2.3.3. од пуштање во работа после настаната штета а пред конечно да се поправи и врати во првобитна состојба и да се гарантира нормално работење;
 - 2.3.4. во безбедносни и контролни системи од нивните планирани функции;
 - 2.3.5. поради напуштање или загуба на осигурен имот;
 - 2.3.6. од гребење, обележување или од некои други промени на површина што претставува само нагдување (на пр. слика, глазура и штети предизвикани од изгреботини);
 - 2.3.7. кај погонски машини предизвикани од удар, излетување од шини, пропаѓање на земјиште или сводови, рушење на мостови и патишта, пролизгување или превртување, рушење на јами или навлегување на вода или нанос на песок, дури и во случај на штетен настан предизвикан од опасност наведена под точка 2.1.

- 2.4. Со ова осигурување не се покриваат штети за коишто добавувачот сноси одговорност согласно закон или договор.

Во случај да постои една од причините во согласност со точките од 2.1.1 до 2.1.10 и добавувачот ја оспори својата одговорност, тогаш осигурувачот ја надоместува штетата на осигуреникот и поднесува оштетно побарување до добавувачот. Во случај кога одговорноста на добавувачот може да се потврди само со правна постапка, тогаш осигуреникот на барање и на трошок на осигурувачот има обврска да поднесе судска постапка.

Во случај кога осигуреникот е производител, продавач или добавувач на осигурениот имот, тогаш осигурувачот нема да ги надомести штетите за коишто, во случај трето лице да го набавил осигурениот имот, би бил одговорен производителот, продавачот или добавувачот.

- 2.5. Во случај кога секоја опасност се осигурува поединечно, а осигурениот штетен настан се покрива со обврската што произлегува од постоечкиот договор за одржување, тогаш договорот за одржување го надвладува договорот за осигурување во случај на штетен настан.

3. Осигурена вредност

Имотот треба да се осигура согласно на ставот 7.1.2.1. дел „А“ – новонабавна вредност.

4. Обештетување

- 4.1. Осигуреникот го сноси износот на франшиза-по настан како што се наведува во полисата за осигурување за секоја штета и за секој предмет.

Договорениот износ на франшиза по настан се одбива од вредноста на штетата (износот што треба да се плати за надоместок на имотна штета плус дополнително настанати трошоци за намалување на штетата).

Сумата на осигурување намалена за договорениот износ на франшиза по настан претставува лимит на обештетување.

- 4.2. Износот на обештетување се проценува на следниов начин:

- 4.2.1. Во случај на возобновување на оштетен осигурен имот по цена на чинење на поправка во времето кога настанала штетата, вклучувајќи ги трошоците за расклопување на делови, составување, превоз (вклучувајќи авионски превоз), потоа царински трошоци, ако ги има. Вредноста на стари делови што сè уште постојат, треба да се земат предвид при исплата на износот за обештетување на штетата.

Во случај на возобновување на оштетен осигурен имот и во случај ако износот на обештетување на штетата треба да вклучува:

- осветлување, грејачи или грејни елементи
- електронски-, катодни цевки
- распрскувачи на бренер/пламеник
- во врска со мотори: глава на цилиндер, кошулка/ракав на цилиндер, клипови, чело на клип

- масло и гас - полнење

тогаш, во предвид треба да се земе амортизацијата на сите овие делови што подлежат на ремонт во состојба кога се вградени.

Дополнителните трошоци настанати поради измени, подобрувања или расклопување во текот на поправката ги покрива осигуреникот.

Во случај на привремена поправка, трошоците што ќе настанат паѓаат на терет на осигуреникот (да се види став 2.3.3).

- 4.2.2. Во случај кога настанува целосно уништување на осигурениот имот или во случај ако трошоците за поправка (според став 3.2.1) се исти или ја надминуваат вредноста на технички реалната парична вредност на предметот веднаш пред да настане осигурениот случај, тогаш максималниот износ на обештетување е технички реалната парична вредност. Реалната парична вредност се утврдува кога новонабавната вредност се намалува за износот што соодветствува на состојбата во која се наоѓал предметот, особено во однос на старост, истрошеност и/или која било друга причина.

Предвид треба да се земат вредноста на старите делови што уште постојат и/или вредноста што му останала на самиот предмет.

Во случај кога осигурениот предмет што се состои од повеќе поединечни предмети што формираат целина (составни делови како што се мотори, запчаници, пумпи), се осигурува како целина (под една позиција), а се оштетиле поединечни делови, тогаш оваа штета треба да се обработи како овие тотално оштетени предмети да биле осигурени одделно (под посебни позиции).

Во случај кога треба да се исплати штета за оштетени составни делови на осигурен предмет, тогаш обештетувањето доспева за плаќање во случај ако нема помали резервни делови. Во секој случај, лимитот на обештетување е реалната парична вредност на составниот дел и се разгледува како целина.

Во случај на поединечни предмети што формираат целина или составни делови, амортизацијата, ако ја има, не се пресметува за предметите што останале во таа формирана целина или делови што не претрпеле штета.

- 4.2.3 Штетите во врска со осигурени темели се обештетуваат само во случај ако оштетувањата на осигурениот предмет настанале како резултат на осигурен ризик при штетен настан.

4.2.4 Трошоци: Само доколку се посебно договорени и наведени во полисата, со осигурување се покриваат следниве трошоци:

4.2.4.1 Трошоци за спасување

Трошоците за спасување се покриени со полисата за осигурување на имотот што е наведен во полисата во висина до сумата на осигурување за прв ризик.

Во трошоци за спасување спаѓаат трошоци што треба да се направат во случај на настанување на осигурена штета со цел да се доведе оштетениот осигурен имот во состојба во која оштетениот имот би можел да се поправи.

Сумата на осигурување за прв ризик може да се искористи за покривање на овие трошоци еднократно во текот на еден период на осигурување.

4.2.4.2 Ископ и градежни работи

Трошоците за ископ и градежни работи за санирање на осигурената штета се вклучени во осигурителното покритие во висина до износот на сумата на осигурување за прв ризик што се договорени за оваа намена.

Сумата на осигурување за прв ризик може да се искористи за покривање на овие трошоци еднократно во текот на еден период на осигурување.

4.2.4.3 Трошоци за калибрација

Потребниот трошок за калибрација би се надоместил со намалува на износот од заштедата што произлегува како резултат на одложувањето на следниот датум на калибрација.

4.2.4.4 Трошоци за авионски транспорт

Трошоците за авионски транспорт за санирање на осигурената штета се вклучени во сумата на осигурување за прв ризик за оваа намена.

Сумата на осигурување за прв ризик може да се искористи за покривање на овие трошоци еднократно во текот на еден период на осигурување.

4.2.4.5 Трошоци за отстранување и за заштита

Трошоците за отстранување и заштита направени при санирање на осигурената штета се покриени со полисата за осигурување на имотот наведен во полисата во висина до сумата на осигурување за прв ризик за оваа намена.

Трошоците за отстранување и заштита се трошок што настанал како резултат на отстранување, измена или заштита на друг имот што требало да се направи со цел да се поправи осигурениот имот, а особено кога станува збор за трошоци за демонтирање и повторно монтирање на машини, за отворање дупки (Дуркбрух), уривање или реконструкција на структурни елементи или за зголемување на отворите.

Сумата на осигурување за прв ризик може да се искористи за покривање на овие трошоци еднократно во текот на еден период на осигурување.

4.2.4.6 Дополнителни трошоци

Дополнителни трошоци за расчистување на опасен отпад, проблематична материја и / или контаминирана земја во рамките на сумата на осигурување за оваа намена при прв ризик што настанале како последица од осигурениот настан се покриени со осигурување, а настанале поради фактот што осигурениот имот (согласно со Законот за управување со отпад како што е изменет станува опасен отпад или проблематичен имот и / или земја што го опкружува местото каде што настанала штетата и се претвора во загадувач, така што неговото расчистување може да се изврши само со зголемување на цената.

Под „контаминирана земја“ се подразбира земја за која е потребно да се направи соодветно идентификување, обезбедување и / или третман заради тоа што оваа земја е поврзана со друг имот (освен во случај на радиоактивност)

Под „третман“ треба да се подразберат сите чекори што треба да се следат за фрлање и ставање во употреба на опасен отпад, проблематична материја и / или контаминирана земја, без да се отстрани цврстиот отпад или да се претвори во соодветна депонија.

Опасниот отпад, проблематичната материја и контаминацијата на земјата морале да се појават на осигурената локација каде е осигурениот имот предизвикани од осигурениот настан. Ако трошоците за отстранување се предизвикани од штетни материји, тогаш штетните материји морале да се појават или да се ослободат поради настанување на ваквиот осигурен случај.

Трошокот за краткорочно еднократно привремено складирање - за максимален временски период од шест месеци - паѓа на товар на осигурувачот во рамките на сумата на осигурување под услов за таквото привремено складирање веднаш да биде известен осигурувачот без одлагање.

Доколку има повеќе од една законски прифатлива алтернатива за справување со отпадот, тогаш одговорноста на осигурувачот се ограничува на постапка за која е потребен најмал трошок.

Трошокот за третирање на неосигурен имот, како што е вода, вклучително и подземна вода и воздух (со исклучок на земја) нема да биде надоместен, ниту во ситуација кога би се помешале со осигурениот имот.

Кога станува збор за трошок за третман на земјиште или на осигурен имот што е веќе контаминиран пред да се случи осигурениот настан (токсичен отпад од порано), се надоместува само оној трошок чија вредност го надминува потребниот износ за отстранување на постојната контаминација, без оглед на тоа дали и кога таквата сума била потрошена без да се случил осигурениот настан.

Во врска со дополнителниот трошок што се направил за третирање на контаминирана земја, износот што ќе се утврди дека треба да биде надоместен ќе се намали за секоја настаната штета за износот на франшиза за секоја ставка како што е договорено.

Сумата на осигурување за прв ризик може да се искористи за покривање на овие трошоци еднократно во текот на еден период на осигурување.

4.2.4.7 Трошоци за расчистување на остатоци

Трошоците за расчистување на остатоци што се направени за санирање на осигурената штета се покриени со полисата за осигурување во висина до сумата на осигурување за прв ризик за оваа намена.

Трошоци за расчистување на остатоци се оние трошоци што мораат да се направат за да се расчисти / исчисти оштетениот или уништениот имот или за да се отстрани шутот од осигурените простории (вклучувајќи ги трошоците за превоз до најблиското место за складирање).

Сумата на осигурување за прв ризик може да се искористи за покривање на овие трошоци еднократно во текот на еден период на осигурување.

4.2.4.8 Трошоци за исплатен вишок за работа

Трошокот за исплата за прекувремена работа, работење во недела, на државни празници и во текот на ноќните часови, а што мораат да се направат за да се санира оштетениот имот и направената штета се покриени со осигурување.

Дел Д. Проширено покритие – кршење машини - осигурување на прекин на дејност осигурување

Сите регулативи, обврски и исклучувања од осигурување во врска со опасностите што се дадени во продолжение се применуваат исто како што се применуваа и во деловите „Б“, „В“ и „Г“.

1. Предмет на осигурување, осигурен имот и територија

- 1.1. Во случај кога настанува прекин на дејност на осигуреникот или попречување во вршење на дејноста поради кршење машини во рамките на имотно осигурување (точка 2) во осигурените простории, како што се наведува во полисата за осигурување и кога осигурениот имот бил инсталиран за да се отпочне со работа (точка 1.2), тогаш осигурувачот ги исплаќа штетите што настанале поради прекилот или попречувањето на вршење дејност.
- 1.2. За еден предмет се смета дека е подготвен за ставање во погон тогаш кога после конечното тестирање (доказ за работа) предметот е спремен за нормално работење во согласност со насоките/инструкциите на производителот и, во случај ако се планирало тоа, се извршило формално преземање.
 - 1.2.1. Во случај кога осигурениот предмет се инсталирал за да се отпочне со работа, тогаш истиот има осигурително покритие и за периодот додека се врши чистење, ремонт, проверка, поправка или транспорт на осигурениот предмет до друго место, сè додека овие активности се случуваат на осигурените простории/имот што е наведен во полисата за осигурување.
 - 1.2.2. Со осигурување се покриваат масла што се користат за ладење, изолација или за пренос на погон за осигурени штети што настанале врз осигурена машина (предмет), во случај кога ова покритие дополнително се договориле.

Осигурителното покритие за масла во трансформатори и во опрема за регулирање и мерење се смета дека се договориле во смисол на објаснувањето дадено погоре.
 - 1.2.3. Темелите и обидувањето се покрива со осигурување во случај кога ова покритие единствено дополнително се договориле.
 - 1.2.4. Имот што не се осигурува
 - 1.2.4.1. Алати од секаков вид, како што се бушилици, дробилици, релјефни плочи, модли, калапи, филмови, решетки, фолии, ножеви, свитливи цевки, пилици за сечење метал, алати за сечење, сита, филтри, камења, нарезници и слично, како и топчиња, дробилици и дискови од мелници, наковална и лежишта на ударни чекани.
 - 1.2.4.2. Делови изложени на абеење, како што се гуми, делови од гасенички траки, ваљци за траки и суспензии (идлери) на гасеници, четки, ремени, ланци, ремени за стегање, црева, јажиња, транспортни/преносни ленти, гумени, платнени и пластични обвивки, обвивки на ваљци, огноотпорна глина/шамот, изолации и слични делови;
 - 1.2.4.3. Средства за производство од секаков вид како што се горива, хемикалии, материјали за филтри, катализатори, материјали за чистење, средства за подмачкување, масло за подмачкување, материјали за ладење и слично (да се види став 1.2.2 погоре);

1.2.4.4. Средства наменети за транспорт, моторни возила од секаков тип вклучувајќи приколки како и самоодни машини (со исклучок на строеви што се врзани за шини, како на пример, лизгачки преносни кранови), без разлика дали имаат дозвола за движење по јавни патишта или не.

2. Кршење машини (имотни штети)

Под штети од кршење машини се подразбираат непредвидени и ненадејни штети, оштетување и уништување на осигурен имот предизвикани од осигурени ризици наведени во делот „Г“, под точки 2.1 и 2.2.

Примена на овие Услови

Доколку не се во спротивност со овие Услови, на осигурувањата склучени според овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување на имот.

Бр. 02-5767/2

Датум: 12.08.2021 година

Претседател на Управен одбор

Бошко Андов

Овие Посебни Услови за осигурување ги донесе Управниот одбор на Друштвото на 372-та редовна седница одржана на 12.08.2021 година со одлука бр.02-5767/2 со примена со денот на донесувањето.

Лектор Кристина Велевска